

309324 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం. ఫిబ్రవరినెల 15 వ తేది శుక్ర వారము } No. 263
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస శుద్ధ చతివి ౪. } సంచిక ౨౬౩

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ్య:కాంత చూర్ణము.

ఈ లేహ్యము, చూర్ణము అనభవజ్ఞులచే కుద్ధ వనమూలిక లతో కయాయవేయబడినది. ఈ లేహ్యము, చూర్ణములచే నర్వ

విభము లగు శేహానంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలను. ప్రపంచమున ముఖసంబంధమైన నెక రోగములచే యెందరు బాధ నొందుచుంటుంటేదు. అట్టివారి కిది శేహతామ్రప్రసాదము. దీనిని సేవింపినర క్షమశుభ్రమై, పుష్టి నిచ్చి నరములకు పలుతల్లమును కలంగ చేయటలో నేటియైనది.

దీనిని ప్రియ, పురుషులు, అందరుచ వాడవచ్చును. (538)
48 దినములు సేవింపు లేహ్యము, ద్రాక్షముగల పెట్టు 2-కి 3-8-0
24 దినములు సేవింపుగల పెట్టు 1-కి 1-12-0
1 పెట్టుకు పోష్టేజి 0-4-0. 2 పెట్టు కొనువారలకు పోష్టేజి ఇవాల. చిరునామ:— లేహ్యము దీనిలో,
నెం. 6. వేంకటేశమేష్ట్రీ పిడి, సామీకొనకొనక, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహండ పురాణము

(వ ద్య కా వ్య ము)

శ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలశేషము లేల కలిగి? అచారవ్యవహారము లెట్లుంటున్నాయి? ఈ మొదలగు విషయము లెన్ని యో యిందు సుప్రముగవివరింపబడియున్నవి. శ్రీమహర్షిగ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునుసాగియున్నాడు. శ్రీమిగుల ములభము. 900 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిమూత మున్నది. నెం 5-0-0. కర్నూలు శే.శే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— ములభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 3000 పద్యములకలపు. సుందరకావ్యములపై ఆధు. కాలిం తైలిం ధర రు 1-8-0. పోష్టేజియు పడు.
(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
తెలుగు పండితుడు, మూసిడిలో మోహన్మూల, చరక

సగము ధరలు! సగము ధరలు!

సగమువెలకు పుస్తకముల నిచ్చుట.

ఒక మాసము వలకే

పుస్తకభాండాగారములకును, పఠనీయ మందిరముల కును సగమువెలకు ఇచ్చెదము. పోష్టేజియు కొనువారికే. ఈ క్రింద చెప్పబడిన వెలులు అసలు వెలులు.
ధిల్లీ సామ్రాజ్యము (అ 8) కుద్రాప్రాంతము (అ 12) బృహద్వాసిష్టము (1-8-0) శ్రీ వచనభూషణము (అ 12) ఆంధ్రభగవద్గీత (అ 4) బాలాప్రసాద విధి (అ 8) బాల సహ (స నామావళి (అ 1) సూర్యాష్టోత్తర శత నామావళి (అ 1) వేద్యాకుల భగ్యచంద్రిక (అ 6) పద్మత సందర్శనము (2 అ) ప్రశ్నోత్తర శీవకావిర్భార దీపిక(అ1)కుమృతేశ్వరశతకము (అ 1) వెదలవాటి ముద్దకథలు (అ 4) మూర్తిత్రయోపాఖ్యానము (12 అ) శ్రీనీతిపద్యరత్నావళి (6 అ) బాష్టిచక్ర వర్తిగారి పట్టాభిషేక పద్యములు (1 అ) చొల్లంగి మాహాత్మ్యము (1 అ) లోసాముద్ర చరిత్ర (1 అ) రాజారామ మోహనరాయలసందేశము (1 అ) ప్రబోధరాకాళి (1 అ) ముఖ్య గమనింపు.— పుస్తకము లన్నియు ఒకేతూరి తెప్పించుకొనువారికి మాత్రము సగము ధరలు.

భాస్కర కంపెని,

23, బందరు వీధి, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా

శరీరమును నిడచివత్తునాత ఆత్మస్థితి. వయస్సును సుదృఢమునుగుడించిన కాశ్రియ మిచ్చు గ్రంథకర్త:— డా. బిగన్నాభస్వామిగారు, బి.ఎ. ఉన్నవైదా చక్కనిగ్రంథము నెం. ౪. 0-8-0. అంధ్రవత్రికా కావ్యాలయము పోష్టేజి వాక్కు 212, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

శార్వపు నొప్పుల కార

దోలును. కాదుపు

పోట్ల బుగ్గొట్టును.

సుదాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింట ముండదగినది.

వనమూలికలచే హింసూ చేక ముందు.

తయారుచేయబడు ముంచినది.

దీనిని విదేశములలో కూడ నాడుచున్నాడు.

అమృతాంజనము దీనిలో, మద్రాసు, బొంబాయి.

అమృతమునకు త్వరలో రానున్నవి.
గ్లేజులేని ప్రింటింగు కాగితములు 9, 10, 12, 14, 16 పాము డిమ్మి, గ్లేజులేని వెయింటింగు కాగితములు డబుల్ రాయల్ 32, 36 పామలది కావలసినవారు రూ 100 కు, రూ 10 లు అడ్వాన్సు చెల్లించి అడ్వాన్సు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. బజారులో నుండు తక్కువధరల ప్రకారము అమ్మబడును.
(1003) ఎన్. పి. సారథి అందుకో, మద్రాసు.

కా ర కాం బ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఖ్యదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు భావబడినది. అందరు జనినితీరకలయును. నెం 0-4-00 పోష్టేజి శే.శే. ఆంధ్రవత్రికాకార్యాలయము, 7 తిరుకెట్టి పిడి, మదరాసు.

యుద్ధపటములు గల పుస్తకము ఇనాము.
ప్రసిద్ధిజేందిన రాజవైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచార్యులవారి సకలవిధ జ్వరములను సంహరించగల శ్రీమదురాల అను మూత్రల సీసా 1 తెప్పించుకొనువారికి వై పుస్తకము ఇనాము. 12 మూత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416)
ధర్మవైద్యశాల, 2/104 నారాయణ మొదలిపిడి, మద్రాసు.

Just the Balm you Need

HIGHLY RECOMMENDED.

KUROMYA BALM is the GREAT HEALER. It commences to heal immediately it is applied to the affected part.
A SCHOOL MASTER—said after using Kuromya Balm "IT IS FINE" not many words but they speak volumes.
A MAGISTRATE—who had used "Kuromya" said "the cold on my chest was GREATLY RELIEVED and my HEADACHE QUICKLY passed away".
A GENTLEMAN—wrote saying "I found Kuromya Balm A WORLD OF GOOD in an external attack of PILES."
EVERY HOME—should possess a tin of Kuromya READY FOR ALL EMERGENCIES. It is INVALUABLE.
Order a tin to-day and you will not be disappointed.
BE SURE -and ask for Kuromya Balm.
ACCEPT NO OTHER SUBSTITUTE.
(1044)

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మానవదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును గమనింపుడు. కరస్పాడెన్న మొదలగుచవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎన్. నారాయణ అందు కంపెని.
(58) 21, హమ్మూ వీధి, బొంబాయి.

PRICE - ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA.
Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.
From:—Messrs. Spencer & Co., Mount Road, Madras.

మదరాసు అందునదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకా స్థాపించబడినది.)

నో టీ సు. (1062)

తొందరగా కావలయును.

(1) రైల్వే కంపెనీ తాలూకా గడియారములకు రిపేయరు, కీ యిచ్చుట, బాగుచేయుట మున్నగు వానికి తొందరగా కావలయును. మిగతవిషయములు మదరాసులోనున్న జనరల్ ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరు గారి వద్దనుండి తెలియజేయు.

(2) 250 రూపాయల ధరానతుతో తొందరగా ట్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరువారి కార్యాలయములో నున్న దరఖాస్తుమీద వ్రాసి 1918 వ సం॥ రం మాఛి 1 న తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు దాటకుండగా రాయపురము, ఏజంటు గారికి పంపవలయును. తొందరగా అంగీకరించబడినచో ధరావతు వాపసుచేయబడును.

(3) తొందరగా అంగీకరించుటలో ఏజంటు గారి యిచ్చము.

నో టీ సు. (1073)

ప్రొద్దుటూరు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపల్ కోర్టు
1917 సం॥ ఆ. నెం. 482

వాది ప్రతివాది
కోదూరు వెంకటప్ప కెంబా కృష్ణరావు

ఈ కేసులలో 1 ప్రతివాదియైన కెంబా కృష్ణరావుకు నైజాము స్టేటు టింగ్స్ జిల్లా ఇన్స్పెక్టరు తాలూకు కనభా ఇన్స్పెక్టరు గ్రామమునకు సహాయ పలుకూరు పంపిస్తే చేకరువు. ఈవాడు ఈ ఫిబ్రవరి నెల 20 తేదీ నాయాదా వేయండి యన్నది. ప్రతివాది కృష్ణరావు, ఈ దావాలో ఆననీ దాఖలు చేయవలసినదై ఆ తేదీన దాఖలు చేసికోకయ్యనని తెలియజేసినా.

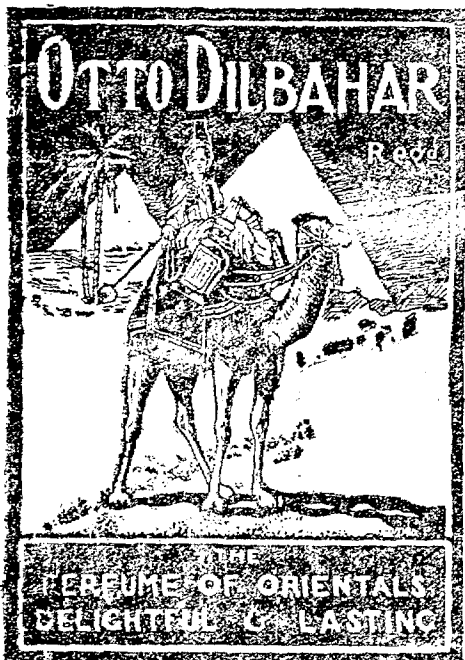
N. NARASINGA ROW, B. A.,
12-2-18. Pleader for Plaintiff.

ఆదివచ్చి కొన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 2-8-0

శేషాశక్తి కృష్ణ, తులం 1-కి ...	60-0-0
కుంభమ కృష్ణ, తులం 1-కి ...	2-0-0
గోల్డెన్, తులం 1-కి ...	7-0-0
రసభక్తి, తులం 1-కి ...	0-10-0
పచ్చకర్పూరం, తులం 1-కి ...	2-0-0
బాలామృతం, తులం 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమృతం, తులం 1-కి ...	0-8-0

అచ్చుకాండం డిగ్రీ 6, రింబుకెట్టిది, మద్రాసు.

పాల్ ఏజంట్స్ అండ్ ఇండియా డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కో; నెం. 156, బామ్బాయిమసీదు బొంబాయి.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(0)

గుంటూరు జిల్లా తేనాలితాలూకా వోనెపూడిలోని అంజనేయ పుస్తకభాండాగార ద్వితీయ సమావేశము నిమ్మగడ్డ వేంకటరామయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది.

దేవవాడతాలూకా పటపటయందు వెల్లిందూరు మా గాణికి యెకరమునకు 4 అకరాలవరకు కొందరియొద్ద వనూలు చేసి కొందరియొద్ద వనూలుచేయలేదని వారి స్నేహితులొకరు వ్రాయుచు వారు జమాఖర్చు చెప్పవలసిదని కోరుచున్నారు.

గంజాముజిల్లా హీరమండల పురమండలి బోర్డుభాలికా పాఠశాలకు, శ్రీకాకుళం తాలూకా బోర్డుమెంబరు పొట్నూరు స్వామి బాబుగారు 6 తేదీన, ద ర్శించి అన్ని తరగతులను పరీక్షించిరి. బాలికలు సాచిత్రసత్వవంతము అను నాటకమును ప్రదర్శించినపిదప శ్రీవిధ్యాభిమాను లగు బాబుగారు బాలికల కందరకును సమృద్ధిగా మిఠాయిని పంచివెట్టెరట.

గుంటూరు జిల్లా అప్పికట్ల గ్రామమునందు చాడరి పుస్తకభాండాగారమును తెరచిరి. అక్కడ కొండముది సరసింహముగారు రాత్రిపిల్లలకు అమరము ఆంధ్రనామ సంగ్రహము మున్నగునవి చెప్పవచ్చును. మొన్నటి ప్రకాశిక యందు వారిని గురించి వ్రాసిన విషయము నిజము కాదని కమ్యూనికేషన్ తెలుపుచున్నది.

ఇస్లామియా ఉన్నత పాఠశాల, సికందరాబాదు.— పాఠశాలాధికారమును విడిచి యొకప్పుడు క్యాబినెట్ కమిషన్ బు అహమ్మదు అబ్దీనుగారు ధనముమెసగవలసినదని ప్రజలకు విన్నవించి యుండిరి. రెండుదినములలో మీద 16 వేల రూపాయలను జనుచేసిరి. వీనిలో 7 వేల రూపాయలు విరాళము నొసగిన అబ్దుల్లా సాహేబు ఎబ్రగారు 10 వేల రూపాయలు వెచ్చించి పాఠశాలాధికారమును వసీదును కట్టించుచున్నారు.

కృష్ణా జిల్లా ఏలూరులోని అన్నవత్తు వైద్యవిద్యా దాన సమాజమువారు జనవరినండి గోరక్షణ సమితిని నెలకొల్పి యంతరవరకు 25 పంపులు కట్టికొని చేతిలో పడవకుండు రక్షించిరట. ఏలూరునందు వానిని నిలువయుండుటకు స్థలము లేక యిబ్బంది పడుచున్నారు. ఉయ్యూరు జమీదారు గారు తమ ఖాళీస్థలము నిండున కిచ్చెదరని ప్రజలనుకొనుచున్నారు.

పంచములకు వ్యవసాయమునందు ప్రవేశించుటకు పరియేర్పరచియుండు ప్రవేశించుటకు వీలులేదని పంచములొకరు ఏలూరునుండి వ్రాయుచున్నారు. వారు వైశ్యయొద్దకు పడవుల యొద్దకు ధారాళముగ బస్తాలుమోసికొని జీవించుటకైన వీలు లేదు. పంచములందు ఏ కి వ పాఠశాలకును చదువుకొనిన వారు బడిపంతులుగనో పాఠశాలగనో చేరవలయునేగాని కోర్టులలోను పోస్టాఫీసులు మున్నగువానిలోను బ్రాత్రీతులుగగాని గుమాస్తాలుగగాని పనికిరాకుండు పోవుచున్నారు. పంచముల బీదస్థితిని ముందుగ తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు జరుగవలెను. వారికి విద్యాదానము చేయవలయును. వారిని వారి సంఘమును బాగుచేయవలయును.

గతవత్సరము నైజామురాజధానియగు హైదరాబాదు పట్టణమునందు రెడ్డివిద్యార్థుల విద్యాభివృద్ధికి విద్యాలయము నేర్పరచుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. ఆసగతు వనపర్తి గ ద్యాలరాజుగార్లు అగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి. ఇందుకు వనపర్తిరాజుగారు 25 వేలను, గద్యాల రాజుగారు 30 వేలు యిచ్చియుండిరి. మొత్తముమీద 60 వేలువరకును చందా జరిగినది. కాని యంతవరకును విద్యాలయ స్థాపనమునకు ప్రయత్నములు జరుగలేదట. కావున వెంటనే తీవ్రప్రయత్నములనుచేయుటకు కమ్యూనికేషన్ లొకరు ప్రార్థించుచున్నారు.

బందరులోని భక్తిప్రచారిణి పరిషత్తువారు 1916 వ సంవత్సరపు పరిశ్రమయందు గెలిచిన బహుమతిపార్ల క్రితవరకును వారివారి బహుమతులను పంపియుండలేదని కాకినాడ నుండి బహుమతి దారొకరు మాకు దీర్చుమైన బాబునువ్రాసి యున్నారు. వారు వేమూరి రాంజీరావుగారికి బాబు లెన్ని యోవ్రాసిరట. కొన్నాళ్లువారికి స్వస్థతలేదని గడిచినవట. కొన్నాళ్లువెల్లినతరువాత తిరిగి వారికి వ్రాయగ వారు కార్యదర్శి గ లేమనివ్రాసి జనవరిలో పంపెదమనిరట. జనవరి గతించిన దని తిరిగి వారువ్రాసికొనగ జవాబు వచ్చియుండలేదట ఇక నీపరిశ్రమ విద్యార్థులకెంత యుత్సాహ ముండునో యని వారు ప్రశ్నించుటయందు విచారకమేముండును.

దేవవాడ పురవాసు లొకరిట్లు మాకు వ్రాయుచున్నారు:—ప్రస్తుతము దేవవాడ చాల ఆనాగోగ్యకరముగ నున్నది. ఆటు మాసముల నుండియుండిన కలరా, స్పాటికములు చాలక కాబోలు ఇప్పుడు న్లేగుకూడ వచ్చిరి. మా పట్టణమునందు మురుగునీరు పోవుటకు కాలువలు లేవు. ఇండ్ల యందు నీటి దుళాయిలను వెట్టుటవలనను కాలువలు లేక పోవుటవలనను, వీధులందు నీరు వచ్చుచుండును. దొడ్డి పూర్తిత లేని ఇండ్లకు కుళాయి లిచ్చుకూడదు. నీటి దుళాయి విషయమై తేగిన కట్టుదిట్టములనుచేసి నీటిని బహు బాగ్రతగ ప్రజలు నాడుకొనునట్లు చేసి మురుగు నీరుపోవుటకు తగిన యేర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు చేసినయెడల ప్రజల ఆనోగ్యము బాగుపడును.

చిత్తూరు జిల్లా యందు డిస్ట్రిక్టు మునసుకోర్టు మాత్రము మారుమూల పోలింగ పురమందు గలదు. ఆ కోర్టునందు అరవమే ప్రచారమునందు కలదు. గుమస్తాలు మొదలు, ప్రతివారును అరవమునే మాట్లాడురని ఒక విశేషము వ్రాయుచున్నాడు. అంధ్రభాష మాట్లాడువారు పీఠపద్యరకు వెల్లినపుడుకూడ అరవవారిని దగ్గరయుంచుకొని మాటల చెప్పినగాని తెలియనేతెలియవు. కోర్టులోని ప్రతికాకికమును అరవమునందే వ్రాయబడియుండును. ఇందువలన అంధ్రులకు చాల యిబ్బంది కలుగుచున్నది. చిరుతనితాలూకా యందలి గ్రామాదులలో కొన్ని పోలింగ సమీపమునందలి వారిని ఆకోర్టునకును చివ్వాడ నెమ్మతి, విజయపురము మున్నగు వారిని తిరుపతి కోర్టునకును వెట్టుటకు వీలుండునట్లు ఏర్పాటులు చేయవలసినదని ప్రభుత్వము ప్రార్థించును.

విజయనగరమునుండి మతాభిమాను లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—అంటు మామిడులకు ప్రసిద్ధిజేసిన ఆలయం ధరి విజయనగరము సంస్థానమువారి తాలూకు మామిడిపల్లి అగ్రహారమున నొక ఋషివాటికలదు. అచ్చట సుమారు పదిసంవత్సరముల క్రిందట భగవంతుడు విగ్రహరూపమున స్వయంవ్యక్తమయ్యెను. మరికొన్ని మాసములలో ఒక నాగురూము విగ్రహమును సీతమును చుట్టుకొనియుండ అర్చనను చూచి కేవలము భగవంతుని మహిమ తప్ప వేరొకటిగాదని పూజాది కర్మలు సలుపుచునే యున్నారు. సర్వము చూచుటకు భయంకరముగా నున్నప్పటికిని ఆ పాము చెప్ప నలవికాని సాధుత్వముతో నుండి యెవరిని యెవ్విధమైన హానిచేయక ఆలయములోనే సంచరించుచుండును. నాటినుండి స్వామివారికి ధూప ఏవ వైవేద్యారాధనలు క్రమముగా జరుగుచున్నవి. కొంత మంది విజయనగర పురవాసులును మరికొందరును చందాలు చేసికొని గుడికి కొంత పనిచేయించిరి.

బర్మా పోస్టుజవానులు-జీతముల వృద్ధి.— బర్మా పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారి ద్వారా పోస్టుస్టేషనుల డైరెక్టరు గారికి రంగును జవానులు విన్నపమంపుకొనిరి. జీతమునకు వ్యయపధికముగ నున్నదనియు, బొంబాయిలో నెటీవల పోస్టు జవానులకు జీతముల వృద్ధిచేసెనుటకు తమ జీతములను గూడ వృద్ధిచేయవలసినదనియు పోస్టుజవానులు విన్నవించుకొనిరి.

చెన్నై పరిశాసన సభ

అటవీ పంచాయతీలు.

నిన్నటి దినచర్య.

అటవీ పంచాయతీల శాసనమును గురించి ప్రభుత్వము వారి పక్షమున కోర్చినను గాన చెప్పిన ప్రభుత్వమునకు గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు రిట్లు జవాబు చెప్పిరి:- కోర్చినను గారి జవాబును బట్టి చూడ, అటవీ పంచాయతీల విషయమై ఆయన కేసును అనుభవ మున్నట్లు కనబడదు. ఈ విషయమై నాకు కావలసినంత యనుభవము గలదు. ప్రతిదినమును అసంఖ్యాకులగు గ్రామస్థులతో కలసి మెలసి తిరుగుచు వారి యనుభవముల నన్నిటిని కండ్లార గాంచుచుందును. కోర్చినను గారు అటవీ పంచాయతీ లభిస్తున్న గాంచ తే నందునకు కారణము ప్రజల యందు నుచూ కారము లేనందువలన నని నడిచియున్నాడు. ప్రజలందఱును కూడ కష్టముల ననుభవించుచుండ సౌఖ్యముగా కాలముగడుపుచున్నారనియు వారిలో విద్యావ్యాప్తమును తక్కువగా నుండుటవలన ప్రపంచజ్ఞానము తక్కువగా నున్నదనియు కారణములుగా చెప్పియున్నాడు. ఇతరజిల్లాలస్థితి అటుండ నేలముజ్జిలాయందలి ప్రజలు విద్యావ్యాప్తముగలిగి యిప్పుడు ప్రస్తుతము తమ జీతమునకు సంబంధించిన హోమూలు, ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము మొదలగు విషయములగురించి తీవ్రముగ చర్చ జరుపుచున్నాడు. సహకార మన్ననో ప్రజలలో అమితముగా గలదు. అట్టితరీని నేలముజ్జిలాయందు అటవీ పంచాయతీల నేల ప్రభుత్వమువారి కభివృద్ధి చేయించలేదో చెప్పగలరా? అటవీ కాభోద్యోగుల దౌర్జన్యమును గురించి మేము అధికముగా చెప్పివారు కోర్చినను గారు చెప్పిరి. ఆయుధ్యోగుల దౌర్జన్యము ఎంత అధికముగానుండునో కండ్లార చూచి యనుభవించ వలయును గాని చెప్పటకు వలసపడదు. కాబట్టి యావిషయమై ప్రభుత్వమువారు బాగుగ నాలోచించి ఒక ప్రత్యేకాద్యోగిని నియమించుట అత్యవసరమని చెప్పచున్నాను. పిమ్మట గౌ. శివరావుగారు ప్రభుత్వము మొనగుచు నిట్లు చెప్పిరి. మా కర్నూలు జిల్లా, రాజ్ కియ సంబంధ విషయములందున జాతీయ సంబంధ విషయములందును చాల వెనుకబడియున్నది. కాని తదితర జిల్లాలవలె ముందంజవేయలేదని నేను చెప్పగలను.

ప్రజలయందు సహకారము లేకపోవుట, పశువుల మేపునకు వీడు ఆవరము లేకపోవుట మొదలగు విషయములను నేను నమ్రుచాలను. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారింగీకరించెదరని తలచుచున్నాను.

పిమ్మట ప్రభుత్వమువారి పక్షమున కోర్చినను గారు ప్రభుత్వమువారు వీలైనంతవఱకు అటవీ పంచాయతీల సభివృద్ధి చేయుటకు ప్రయత్నములు సలిపెద రని చెప్పగా శివరావుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించికొనిరి.

25 వ తీర్మానము.

జిల్లాకోర్టులలో కూడ జడ్జిగారికి వ్యాయదిచారణయందు సహకారులుగా నుండుటకు జారర్లను నియమించవలయునను నొక తీర్మానము నుపసంహరించుచు ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారిట్లు చెప్పిరి:- వ్యాయదిచారణయందు జారర్ల తమ సలహాలతో తోడ్పడుట మనదేశమునకు కొత్తగాదు. గ్రామపంచాయతీలయందు వ్యాయదిచారణమున జారర్ల వలన సహాయము భారతీయులచేత కొన్ని యుగములనుండి యుపయోగింప బడుచున్నది. హిందూజాతీయనకు బ్రిటిషు పరిపాలనము వచ్చిన కొన్ని సంవత్సరములవరకు కూడ ఈ జారర్ల సహాయములనే వ్యాయము తీర్మానింపబడుచుండెడిది. కారణవాలిను ప్రభువుగారు ఈ జారర్ల యొక్క యుపయోగమును ఆవశ్యకతను మిక్కిలి కొనియాడుచుండెను. 1859 సంవత్సరములో క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు పుట్టినది. ఈవిషయమై ఇండియా కార్యదర్శిగారికి తెలియవరచగా వారును దీనియొక్క యుపయోగమును గుర్తించి ఆవశ్యకతను ఒప్పుకొనిరి. ఈ జారర్లవలన వ్యాయము సరిగా పాలింప బడుటయేగాక, వారు జడ్జిలకుకూడ సహాయకారులుగ నుండురు.

1915 సంవత్సరమునందు 1808 క్రిమినలు కేసులలోను 1222 కేసులలో జారర్ల తీర్పు వ్యాయముగా నుండెను. మిగిలిన 86 కేసులలో మాత్రము సందేహ మేర్పడినది. ఈ కేసులన్నిటిలోను జడ్జిగారు జారర్లను సలహా తీర్పుకయింపకొన జేపడినవి. 1915 నుండి 1918 కేసులలో 1247 లందు సరిగా

వ్యాయము కలిగినది. కాబట్టి యావిషయమై నేను చెప్పిన జేమనగా దొంగతనము, ఖాసీలు, కృత్రిమము, బండిపోటు మొదలైన కేసులు విచారణకు వచ్చినపుడు జడ్జిలకు తప్పుక సలహా ఆవసరముగా నుండును. ఈ సహాయమును కనిపెట్టి యే బంగారాజేమనందును, బొంబాయి రాజధానిలోను ఇటీవల మధ్యపరగణాలలో కూడ జిల్లా కోర్టు లన్నిటియందును వైశిష్ట్యబడిన కేసుల విచారణయందు వ్యాయము కలుగునట్లు చేయుటకు జారర్లను నియమించి వారు. ఈ జారర్లందుటవలన లాభమును గూర్చి ఆ నేతమంది జడ్జిలు అభిప్రాయము లిచ్చియున్నారు. ఇట్టి జారర్లను నియమించినచో తప్పుక వ్యాయము నివృత్తిపాతముగా నుండగలదని నమ్ముచున్నాము. మన రాజధాని తక్కిన రాజధానీలకు వెనుదీయదు, గాన మన రాజధానిలో కూడ జిల్లాకోర్టులలో దొంగతనము కృత్రిమము బండిపోటు ఖాసీలు మొదలైన క్రిమినలు కేసులను విచారించుటకు జారర్ల నియమించవలయునని యా తీర్మాన ముపసంహరించుచున్నాను.

పి. శివరావుగారు రమవడించుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ జారర్లయొక్క ఆవశ్యకత ఒప్పుకొనబడి తిరి సంవత్సరములయినను మన ప్రభుత్వమువారు తప్పిదముమై ఎట్టి ప్రయత్నమును సలపకుండ నుండుట కడు కోరవలయుగా నున్నది. ఈ తిరి సంవత్సరములలో రున దేశ మొత్త అభివృద్ధి జెందిరి, ఎంత విద్యావ్యాప్తమును జరిగి ప్రజ లెంతటిజ్ఞానమును పొందినది చూడుదు. ఈ విషయమై యింక నున్నదేనీ కాల విలంబము చేయుటవలన లాభము లేదు. జారర్లయొక్క ఆవశ్యకత ప్రభుత్వమువారును ప్రజలను గ్రహించిన గాన వారి లాభము ననుభవించునచు మున్నుమయినది. ఈ జారర్ల వలన లాభమును బొంబాయి రాజధానివారును, బంగారాజేమ మువారును పొందుచుండ, మన రాజధాని మాత్ర మేల ఈ ఫలమును బడయ నోము నోచుకొనలేదో తెలియకున్నది. కాబట్టి జానుచేయక యీ విషయమై ప్రభుత్వమువారు త్వరితముగ ఆలోచన సలిపెద రని నమ్ముచున్నాను.

పిమ్మట ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గిల్లుకుగా రిట్లు ప్రభుత్వము మొనగిరి:-

ఈ జాతీయ పద్ధతి హిందూజాతీయనకు బ్రిటిషు పరిపాలనము వచ్చిన తరువాత వచ్చినది. అంతకు పూర్వము ఈ దేశములో నున్నట్లు కనబడదు. గ్రామ పంచాయతీలను జారర్లకును ఏమి సంబంధ మున్నదో తెలియకున్నది. తిరి సంవత్సరముల క్రితము తిప్పును ప్రభువుగారి కాలములో ఈ జారర్ల పద్ధతి ప్రారంభమయినది. అప్పుడు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు 259 పేజీలలో యీ జాతీయపద్ధతి కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రము నిర్దించవలయునని ఒక కాసన మేర్పరచిరి. మన రాజధాని యింకను అభివృద్ధి గాంచక దానికి తగిలుచుండలేదు. ఈ జారర్ల యుపయోగమును గురించియు లాభమును గురించియు ఇరువురు హైందవజడ్జిలు వ్యతిరేకాభిప్రాయముల నిచ్చియున్నారు. నా స్వానుభవములవలన జారర్లందుట కొన్ని విషయములలో మంచిదే గాని, మన దేశ మింకను తగియుండ లేదని నా నిశ్చయము. కాబట్టి మన రాజధానిలో దానిని ప్రారంభించుట కేసులను పిచ్చికనము.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు గిల్లుకుగారికి ప్రభుత్వము మొనగుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ జాతీయపద్ధతి మన దేశమునకు కొత్తయనియు బ్రిటిషువారితో వచ్చిన దనియు గిల్లుకుగారు చెప్పినారుగాని బ్రిటిషుపరిపాలనమునకు పూర్వము మహమ్మదీయరాజ్యమునందు కూడ జారర్లగలనని మనదేశ చరిత్రలవలన తెలియగలదు. తిరి సంవత్సరములైనప్పటికనుకూడ మనము తగియుండని యెడల తగియుండు సమయమెప్పుడు రాగలదో అసలవచ్చునో రాదోయను సందేహమొకటి పొడముచున్నది. ఇప్పుడు మనదేశమందు మన హైకోర్టులలో కలుగు వ్యాయమున నా కెంతమాత్రమును నమ్మకము లేదు. ఇచ్చట కోర్టులలో దొరకునది అవ్యాయముగాని వ్యాయముగాదు. బ్రిటిషువారి వ్యాయమునందు నాకు నమ్మకము గలదగాని, యీ దేశమందట్టి వ్యాయము దొరకును. నిజమైన వ్యాయము కావలసిన యెడల ఇంగ్లండులో దొరకగలదు. గిల్లుకుగారికి జాతీయపద్ధతి పెట్టిన యెడల బాగుగ నుండునో నుండదో యను సందేహ మొకటి యున్నట్లు కనబడుచున్నది. మొదట ఎట్టి పద్ధతి అయినను పరిపూర్ణమునొందగలదా? మన హైకోర్టుజడ్జిల వ్యాయపరిపూర్ణముగను పరిపూర్ణమునొచ్చిన కలుగజేయచున్నవా? బ్రిటిషువారి వ్యాయపరిపాలనము పరిపూర్ణత్వమునొందినదా? కాబట్టి ఎట్టి పద్ధతి అయినను మొదట పరి

పూర్ణముగా నుండవలదు. కొన్ని కొరత లుండవచ్చును. కొన్ని కష్టములు సంభవింపవచ్చును. అంతమాత్రముచేత వాని కన్నిటికిని భయపడి యూరకుండవలయునా? క్రమముగా కాలము గడచినకొలదిని ఆ కొరతలను, తప్పులను దిద్దుకొనుటకు యత్నించవలయును. తరువాత గిల్లుకు గారు ఇరువురు హైందవజడ్జిలీ విషయమై వ్యతిరేకాభిప్రాయ మిచ్చినారని చెప్పిరి. అచ్చట ఇరువురు వ్యతిరేకాభిప్రాయ మిచ్చినయెడల, ఇచ్చట 20 మంది అనుకూలాభిప్రాయములిచ్చివారు. మనదేశము సర్వవిధముల సభివృద్ధి చెందినది. ప్రజలు రాజకీయవిషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొని అత్యంతాసానుతో పనిచేయుచున్నారు. కొలదికాలములో కొంత స్వరాజ్యమును రుచి చూడ గున్నారు. అట్టి తరీని ఇ ది సమయముగా దనియు, దేశ మింకను అభివృద్ధి చెంద లేదనియును పిచ్చిజవాబులు చెప్పటకు సమంజసము గాదు. గౌరవ సభ్యులకు గౌరవముగా నుండదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారి విషయమై తగు ప్రయత్నములు సలిపి ప్రతి జిల్లా కోర్టు నందును జాతీయ నియమించవలయునని నాయభిప్రాయము. టి. రిచియండుగారు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడిరి. అజిజాద్ను సాహేబుగారు కూడ వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు తనకు కలకత్తరుద్యోగమువలన తిరి సంవత్సరముల యనుభవము గలదనియు, ముఖ్యముగా హైందవులకు మహమ్మదీయులకు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణతరలకు కక్షలు పెరుగునీ సమయమందు జారర్ల నేర్పాటుచేయుట యెంతమాత్రమును సమంజసము గాదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు ప్రభుత్వము మొనగుచు అజిజాద్ను సాహేబుగారికి తిరి సంవత్సరములలో నిట్టి చెప్పి అనుభవము గలిగినందుల కెంతయు చింతించుచున్నాననియు, హైకోర్టు జడ్జిగా నున్న చెప్పును, మొదలగు జడ్జిలు దీనిని గురించి అనుకూలముగా చెప్పినారనియు చెప్పిరి. దల్లియను. బోనర్టీగారు తిరి కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము నందు జారర్ల జడ్జిలకంటె, సాక్షులను పరీక్ష చేయుటలో గాని సాక్షులయొక్క చర్యలను భావన నర్థము చేసికొనుటలో నెక్కుడు తెలివిగలవారనియు, అందువలన కేసువిషయమై మంచి అభిప్రాయ మియగలగుదురనియు చెప్పెను. కాబట్టి ఈ జారర్లను ప్రతి జిల్లాకోర్టునందును నియమించిన దేశ ప్రజలకు ఇష్టపడికంటె ఎక్కువ వ్యాయము దొరకగల దని చెప్పచున్నాను అని చెప్పిరి.

పిమ్మట ఈ తీర్మానము వోటునకు వేయబడి ఆంగీకరింపబడలేదు.

తీర్మానము లన్నియు నీ విధముగనే యోదించబడిన పిదప కాసనదిర్మాణ సభాసమావేశము నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు కొంతిముగ పూర్తి అయినది.

గోదావరి మండల సభ.

అయ్యో, గృహనేటి పల్లి గ్రామములో క్ష. త్రియకులస్థులు రుద్రరాజు పద్మరాజుగా రీనమమను వాకగవడి మండలసభ విషయమై రాజ్ లోల పాప లింతకరకు తగు ప్రయత్నములు చేయుచుండలేదనియు, తాము సభ్యుల భోజనాదికముల కను వియ్యపు శివ్రును వహించుటకు సంసిద్ధుడై యున్నామనియును వారభావముతో వాక్రచ్చియుండిరి. ఈయన బహు అన్నప్రదాత. ప్రతి సంవత్సరము మాధుశుద్ధ ఏకాదశి లగాయకు మాధుపూర్ణిమవరకు నుమారు నాణ్యమయినవేల వివిధజాతుల వారికి నన్ను ప్రదానము చేయుదురు. ఇట్టివారిని మనము కోరిన యెడల నొకకొలియ్యమే కాదు మూడుకోజల సంకల్పణ కర్మచూడ వారే వహింప సమర్థులు. ఇట్టివారు వెక్కిరిండు రాజ్ లోలతాలాకాలో నున్నారు. ఇట్టివారి నందరిని కొంచెము వ్యవధి యుండగనే చూచి వాహుసమూల్యమును గ్రహించి తత్సగ్ధును నిర్విభుముగ జరుగు జాతురని తిట్టురీయలను కొరుచున్నాను.

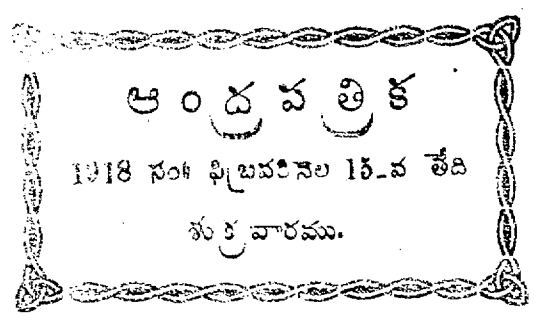
ద్రాక్షరామకీ (నంబి 9. కొండేపూడి అచ్యుతరామయ్య.

13 తేది నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీవారు సమావేశమై (1) నర్ విలియం పెడేబర్న్ గారి మరణమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచు మొక తీర్మానమును (2) ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయసభోపసంఘమునకు నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీని అనుబంధముగా చేర్చుచు నొక తీర్మానమును, (3) ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయ సభోపసంఘమునకు తమ ప్రతినిధులుగా గౌరవనీయులగు ఆచార్య కృష్ణరావు పంతులు, నంగిం శేంకటరంగయ్య పంతులు, ఒక్కటి నికరవాధరావు పంతులు, ఓరుగంటి శేంకటసుబ్బయ్య పంతులు, మన్నేపల్లి రామకృష్ణరావు గారను ఎన్నుకొనుచు నొక తీర్మానమును ఆంగీకరించిరి.

[illegible]

— (o) —

అయోధ్య సమాజమువారు సాధారణపథ యొనరించి
నుందరలాచిగార్లు మరలముగ్ధ సానుభూతిని వెలుపు తీర్మా
నమును వాదించిరి.

శాసనసభా సమావేశము

(1)

శాసనసభా సమావేశమునందు నడిచిన వ్యవహార క్రమమును నవలోకించినపుడు వర్తమాన పరిస్థితులందు అధికారులకును అసభికార సభ్యులకును సామాన్య దృక్పథమేర్పడునను నాశలేయము. అధికారులు సీమాసనా సీమలవలె నటించుచు ప్రజాప్రతినిధులకు బడిపిల్లలకు వలె చదువుచు జేయుటకు మొదలుపెట్టెను. ప్రజా ప్రతినిధులు దేశక్షేమమునకై చేసెడి త్యాగము సభికారులు వరిగఁగించును. మీదు మిక్కిలి వారిని తృప్తికరించుటయును సంభవించుచున్నది. హైందవుల పక్షమున నియమితులైన కార్యనిర్వాహక సభికులకైనను ప్రజాప్రతినిధుల భావములపట్ల సానుభూతి యుండదు. సానుభూతి లేకపోయినను నిరసనభావము లేకుండుట బాగుండును. గత సమావేశమునందు మా. దివాణ్ బహదూరు రాజగోపాలాచార్యుల గౌరవలంబించిన కచ్చతి గర్హముని ప్రజాపక్షవలంబనులకు తోచుటయందు వింతలేదు. పాలకులకు ప్రజాభిప్రాయమును విశదముచేయుట హైందవ సభ్యులకు ధర్మము. మొల్లిమింట సంగ్రహముల ననుసరించి హైందవ సభ్యుని నియమించుట కిదియొకాణము. హైందవ సభ్యుడు ప్రజాప్రతినిధులకు సానుభూతిని జూపనపుడా నియామకము నిరుపయోగము. ఈ విషయస్థితి ప్రస్తుతము గల రాజకీయ పరిస్థితి సంపూర్ణముగ మారిన గాని తొలగలేదు. కార్యనిర్వాహక సభ్యులు ప్రజా ప్రతినిధులకు బాధ్యులైనగాని వారి యధికారాధిమానమున కంకుశ మేర్పడదు.

గత సమావేశమునందు ప్రజా ప్రతినిధులు 25 తీర్మానములు నుపపాదించుట కిచ్చుగించిరి. అందు 8 తీర్మానములు చర్చలేకను నుపసంహరింపబడినవి. చర్చపడిన తీర్మానములందు 12 ఉపసంహరింపబడినవి. 5 చర్చనంతరము నిరాకరింపబడినవి. ఒక తీర్మానమైనను పాలకుల సంపూర్ణమోదమును బడయలేదు. నాలుగు తీర్మానముల విషయములు విచారణయందుండుట వలనను నుపపాదకులు తీర్మానముల నుపసంహరించుకొనిరి. అధికారులు వ్యవహార క్రమమునంతయును సంగ్రహించి నిర్ణయించుటలు గోచరమగుచుండును. ఈ సమావేశము వలనను చర్చల వలనను గలిగెడి ప్రయోజనము అతిస్వల్ప మని విదితమగుచున్నది.

దివానుబాహదూరు రాజగోపాలాచార్యులు గారు జిల్లాబోర్డుల అధికారము విస్తరింపజేయుటకై రామచంద్రరావు గారు పాపాదించిన తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు నా తీర్మానము నామోదించుట వలన కలెక్టరుల యధికారము తగ్గుననియును సలహా చేయబాలని విషయములందు జిల్లాబోర్డులు సలహా నిచ్చుననియును నాడేపించెను. రాజగోపాలాచార్యులవారి హితమున కలెక్టరులు సర్వజ్ఞులు. జిల్లాబోర్డుల సభ్యులు కించిజ్ఞులు. కలెక్టరుల సరింకుతాధికారమును తగ్గించుటయును ప్రజా సంస్థాపనల యధికారమును విస్తరింపజేయుటయును రాజ్యాంగ పరిణామమునకు ఫలము.

జిల్లాయందు కలెక్టరు సర్వాధికారి యని రాజగోపాలాచారి గారు హాసకొనిరి. దేశానుభవము గాని ప్రజానుభవముగాని లేని కలెక్టరునకు సలహానిచ్చుటకు అనుభవముగల ప్రజానాయకులు లేగియుండరా? శాసనసభలందువలె జిల్లాబోర్డులందును సభికారుల నిరంకుశ వ్యవహారమును లోకమునకు వెల్లడిచేయుటకు సాధన మేర్పడును. వర్తమాన కాలమునందు కలెక్టరుల మండల వ్యవహారమును దెలిసికొనుటకు వలయు సాధనములు లేవు. జిల్లాబోర్డుల యధికార విస్తరణమే కలెక్టరు అధికారమున కంకుశమై ప్రజాహిత జీవనమునకు మార్గ మేర్పడును. రాజగోపాలాచార్యుల గారి కీ విషయము తెలియనిది గాదు. కాని వారి సభికారాభిమానము బాధించునటు లున్నది. శివరావుగారు ప్లేగు నిబంధనల నమలునందుంచుటయందు లోకలుబోర్డులకు సంపూర్ణాధికార మొసగవలయు నను తీర్మానము నుపపాదించిరి. దేశ సేవాపరాయణులైన పురపాలకసభ్యులంటు వ్యాధులను రూపుమాపుటకు సకలవిధములను తగియుండును. పురపాలక సంఘాధిపతికి గల విశాల భావముగాని తీరికగాని సేవాసక్తిగాని తహసీలుదారునకును డిప్యూటీ తహసీలుదారునకును నుండుట కష్టము. శివరావుగారు నుడివినటులు వేయి రూప్యములను గణించెడి పురపాలన సంఘాధిపతి నూరురూప్యములను గణించెడి డిప్యూటీ తహసీలుదారునకు తాబేదారుగ నుండుట యసంభవము. రాజగోపాలాచార్యుల గారికి గల యధికారాభిమానము డిప్యూటీ తహసీలుదారుని పట్టి విడువగలదా! రాజగోపాలాచార్యులు గారు శివరావుగారి తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు “అధికారుల గౌరవసంరక్షణార్థమును ప్లేగు నివారణార్థమును” ప్రస్తుతము గల పద్ధతిని మార్పుల యసంగతమని తెలియజేసిరి. ఈ సందర్భమునందు శివరావుగారిమోక్షను ప్రయోగించిన ఎత్తిపాడుపు మాటలను నప్రస్తుతముగ నున్న వని తెలియగలదు. ఈ విషయమునందు గిఫ్టగారు చూపిన సానుభూతిని రాజగోపాలాచార్యులుగారు చూపలేదు. బొంబయియందు ప్లేగుతగ్గుటకు కారణము ప్రజాప్రబోధము గాని అధికారనిరోధము గాదని గిఫ్టగారు తెలిపిరి. ప్రజలు నివారణోపాయముల నవలంబించినపుడు తగ్గునుగాని పాలకుల నిర్బంధమువలనను ప్లేగు తగ్గజాలదు. ప్లేగు నివారణ విషయము పట్ల భేదాభిప్రాయము లున్నను రాజగోపాలాచార్యులుగారు కలెక్టరుల యధికార ప్రతిఘోషణమునకై పాటుపడుట వింతగనున్నది.

జ్యోతిసహాయమున న్యాయ విమర్శనమును జేసెడి పద్ధతిని వ్యాపింపజేయు గోరుచు ఏ. ఎస్. కృష్ణారావు పంతులు గారు లోక తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ సంస్థాపన వ్యాపసావసరము చేకరితని నెరిగినవారలకు విశదమై యుండును. ముఖ్యమంత్రి దేండ్లనుండియును నీ పద్ధతియందు వృద్ధిలేదు. ఈ పద్ధతి వృద్ధిని జేయుటవలనను రాజకీయ పరిణామమును వృద్ధిచేయుటకు వీలుండును. అజడ్జీరు సాహెబుగారు పాలకుల పక్షమున తీర్మానమును ప్రతిఘటించెను. “గ్రామగుండములనుండి జ్యోతిర్లలభించు” అని సాహెబుగారు తెలిపిన భావము హాస్యాస్పదముగ నున్నది. అపకాళములున్నపుడు గాని మరుజుల తెలివి తేటలు బయట పడవు. గ్రామస్థులకు పంచాయతీ సంఘములందు పని జేయుటకు తగిన వివేచన గలదు. దాని నుపయోగించుటకు తగిన ఏర్పాటులను పాలకులు చేసిన ప్రజల తోడ్పాటు గలుగగలదు. రీ సెటిల్మెంటును గురించి రంగాచార్యులు గారు పాపాదించిన తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. రయితులను పీషించి పీషిచేయుచున్న ఈ విషయ మెప్పుడైనను నిర్ణయింపబడునని నమ్ముటకు వీలులేదు. శాసనసభ తిరిగి ఏప్రియలు 7 వ తేదిని గూడ గలదు. గవర్నరు గారు సమావేశమునందు జరుగగల కార్యక్రమమును దెలిపి సభను విరమింపజేసెను. సభావ్యవహారక్రమమువలన గలిగిన ప్రయోజనము విశేషములేదని విదితమగుచున్నది. ఈ పరిస్థితులు విశాల రాజ్యాంగ సంస్కరణముల వలనను గాని మారనేరవు. ఈ వివరీత పరిస్థితులె స్వపరిపాల నాందోళనమునకు మూలము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘము

(2)

లోగడ బెజవాడయందుగూడిన సభయందు స్థాయిసంఘసభ్యుల నెన్నుకొనుటకై తిరిగి బెజవాడయందు ఫిబ్రవరి 17 వ తేదిని సభ గూడవలయునని నిర్ణయింపబడినది. ఆ నిర్ణయమున కనుకూలముగ కార్యదర్శి కార్యక్రమమును ప్రకటించెను. బెజవాడ ప్రస్తుతము వ్యాధిగ్రస్తముగ నుండుటం జేసి సభాసమావేశమును నిలుపుట యుక్తమని కొందరు నుచున్నారు. కాని కొన్ని ముఖ్యకారణములనుబట్టి సభను నిలుపుటకు వీలు లేదని తోచుచున్నది. జాతీయమహాసభోపసంఘము డిల్లీనగరమునందు ఈనెల 28 వ తేదిని గూడునటులు ప్రకటించబడినది. ఆ సమావేశమునందు కొన్ని ముఖ్యవిషయములు నిర్ణయింపబడును. ఇంగ్లాండునకు బోనన్న రాయబారము రాయబారపుసభ్యులు వారి వ్యయమును గురించి నిర్ణయింపబడును. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతినిధులీ సమావేశమునందు లేనియెడల వారి రాయబారపు విషయమును జాతీయ మహాసభోపసంఘ సమావేశమునందు నిర్ణయించుటకు వీలు లేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘమునకు ప్రతికూలురు మండల సంఘములను శాఖాసంఘములనుగ జేయుటకు గల యశ్యంతరములను ఖండించుటకు వీలుగలుగదు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతినిధులు లేకనే విషయము నిర్ణయింపబడును. కార్యదర్శులు ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘమున కనుకూలురని విశ్వసించుటకు వీలు లేదు. పట్టు కేశవస్వామి గారు ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘముతో తమకు నిమిత్తము లేదని తెలుపుచున్నారు. సి. పి. రామస్వామయ్యగారి దృక్పథం బెజులుగ్గుదియును తెలియును. ఆంధ్రదేశ నాయకులయిన సుబ్బారావు పంతులుగారును పట్టాభి సీతారామయ్యగారును నుపసంఘసభ్యులు గానందున వారు సభకు బోవుటకు వీలు లేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతినిధుల సాన్నిధ్య మవసరమైనపుడు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటయును నవసరము. న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు సభ గూడుటయును నుపసంఘ సభ్యుల నెన్నుకొనుటయును నవసరమని తెలుపుచున్నారు. బెజవాడ సమావేశమును డిల్లీ సమావేశమును నవ్యవధిగనున్నది. ఈ సంగతి సందర్భములను గ్రహించినపుడు 17 వ తేదిని బెజవాడయందు గూడుటయును సభకు చాలమంది వెళ్లి స్థాయిసంఘసభ్యులను ఎన్నుకొనుటయును నత్యంతావసరమని తోచుచున్నది. ఆంధ్రదేశ బాంధవులు విషయావలోకనముచేసి తమధర్మమును నిర్వహించుటకు బూనుకొందురని నమ్ముచున్నాము. సభగూడుటయును సభ్యుల నెన్నుకొనుటయును ముఖ్యము గాన దగిన ప్రయత్నములను జేయుట యవసర మని తిరిగి తెలుపుట యవసరము. కార్యదర్శి వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు వ్రాసిన లేఖను నిచట ప్రచురింపము.

గుంటూరు నుండి, కొండ వెంటపయ్యి పంతులుగా రిట్లు ప్రాయశ్చయమును—

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయ మహాసభాసభాసభము వారి సభ 17 వ తేది ఆదివారమున బెజవాడలో గవర్నరుపేటలో రామమోహన మందిరమునందు సాయంకాలం 4 గంటలకు జరుగును. ప్లేగువ్యాధి బెజవాడలో నున్నదను వదంతియున్నను ఎక్కడ నో క్వంటిన్ గా సాత్యురిలో నున్నట్లు, అచ్చటి ప్రముఖులలో నొకరు వ్రాసి, అట్టి భయమున వకాళము లేకుండ రామమోహన మందిరములో సభ జరిపి, దానికి సమీపముననే సభ్యులకు భోజనాదివసతు లేర్పరచవచ్చు సనియును తెలిపినందున, బెజవాడలోనే గవర్నరుపేటలో రామమోహనమందిరములో సభ జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘము - కార్యదర్శిత్వము.

ద్యురాజు జేకరాజుగారు ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘము ఆంధ్రసభాస్థానమును ప్రత్యేకముగ నుండుటలు చేసిన విషయము యుక్తమని యంగీకరించుచు రెండు సంఘములను కొండవేంటిపయ్యిపంతులుగారు కార్యదర్శిగనుండుట యను విషయని హిందూపత్రికయం దొక లేఖను ప్రచురించిరి. బెజవాడ యందు నూతన సభా కార్యక్రమమును గమనించినవారల కిం చేమియును విచారము కనపించదు. వేంకటపయ్యిపంతులుగా రీపదవః కర్తవ్యంబు లేదు. ఇది బలవంతముగ వారిమీద నుంచ బడినది. పట్టాభి సీతారామయ్య అయ్యికి వేంకటరమణయ్య వాగేశ్వర రావుగారులు వేంకటరమణ యువితమని తెలిపిరి. కాని కార్యదర్శిగమున వహించుట కవసరము సంగీకారమును నెలవలేదు. కార్యదర్శి పదవిని స్వీకరించుటకు కొండరు ప్రార్థించబడినది. కాని వారు నిరాకరించిరి. రెండు స్థాయి సంఘములను ద్రవ్యమును నుచుకూర్చుట ఒక పురుషునకు సాధ్యమగుదన విషయము విచరింపబడినది. తగినవారు లభించినపుడు వేంకటపయ్యి పంతులుగారు రెండు కార్యదర్శి పదవులను విడుచుటకు సిద్ధమగునన్నారు. వేంకటపయ్యిగారి జేకర్త పదవులను గౌరవమున నభిలషించెడి జేకర్త కొదవి సకలజనులకు విదితము. వేంకటపయ్యిగారు జేకర్త పదమును కాలమున సత్వంతోత్సాహముతో వినియోగించుచు న్నారు. చిత్తూరు అనంతపురము జిల్లాలయందు సంఘములు గలిగినపుడు వేంకటపయ్యిగారు పదిదినము లా జిల్లాలయందు సంచారము చేయగలిగిరి. జేకర్తగారు నూచించిన నాయకుల గురూగుణములను వివరించుట యుక్తమైయున్నది. న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు ప్రస్తుతము వేంకటపయ్యి పంతులుగారుండుట యవసరమని తెలియజేసిరి. తగినవారు బయలు దేరి సభను వేంకటపయ్యిగారు నిరర్థకీకరముగ చాలించు కొనియెదరు. ఎవరు లేనిది వేంకటపయ్యిగారు చాలించు కొనుట చానికరముగాని లాభకరము గాదు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ.

గురువారము సాయంత్రము మ-రా-శ్రీ, కలవల రామానుజం శ్రీకృష్ణగారికి, మా. శ్రీమ్యరెడ్డి మూర్తసారాయణ మూర్తిసాయుడు గారికిని దివాను బనాదరు దివదములు లభించి నందున వారలను సత్కరించుటకై యొక సభ చేయబడినది. సభ కాంధ్ర ప్రముఖులు కాననసభాసభ్యులు వచ్చియుండిరి. సభారంభమునందు ప్రధానాతిథులకు స్వాగతము పద్యరూప మున మొసంగబడినది. అనంతరము సన్మానపత్రములు సమర్పింపబడినవి. ఆల్వాసరములతోను ప్రహసనప్రదర్శనములతోను సభ ముగిసినది. ఆంధ్రసభవలన చెన్నపురిలోని యాంధ్రులకు కొంత యుపకృతి గలుగుచున్నది. కాని ద్రవ్యాభావమునకు ననుకూలమైనకార్యములు కొనసాగుట దుర్లభముగ నున్నది. మహాసభమునందు సభను స్థాపించుటకు తగిన భవనము కుదుగుట దుర్లభము. కుదిరిన నద్దెనిచ్చుట దుర్లభతరము. మూర్తసారాయణమూర్తిసాయుడుగారు తెలిపినట్లులు వసతుల చేర్చు రుట విద్యాధులకు సహాయము చేయుటయును శ్రేయస్కరము. ఈ మహాశాస్త్రము లన్నియు ద్రవ్యసాధ్యములు. ఆంధ్ర మహాసభలు యభ్యులగ జేయుచు విరాళముల మొసంగియు నున్న పోషించిన సభాసభ్యులగు నర్థిలగుదు.

తాతాగారి కొత్తవిద్యుచ్ఛక్తి నిర్మాణాలయము
భావితాలయమును ఆవిరి యంత్రములకు బదులు విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రములు వాడబడునని యంత్రశాస్త్రజ్ఞులు తలచుచున్నారు. జలాధారమున విద్యుచ్ఛక్తిని నిర్మించుటకు భరత ఖండమునందు సరుపాయములుగలవు. మైసూరు, కాశ్మీరము లకాలలయం విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రాలయములు నిర్మింపబడి పని చేయుచున్నవి. తాతాకంపెనివా రిపుడొక జలాధార విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రాలయమును కొయనానదికి పడమటి తీరమున నిర్మించుటకు బూతుకొనినట్లులు తెలియుచున్నవి. అక్కడి సాధనములను మూలసంకల్పముల ననేకములను స్థాపించుటకు వీలుగలదని తెలియుచున్నది. ఆయంత్రాలయములను కనాదు నిక పరిశ్రమలు అల్పమునను పరిశ్రమలు లోపాపరిశ్రమలు మొదలగు పరిశ్రమలు నిర్మితములు గాగలవు. తూర్పు తీరము నను నిట్టి యంత్రాలయనిర్మాణమున కనకాళములు గలవు. ఇదియే పరిశ్రమాభ్యుదయమునకు రాజమార్గము.

గంజాము - ఆంధ్ర రాష్ట్రోప సంఘము.

గంజాము మండలమును ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘమునందు జేర్చుటయనుచితమని హిందూపత్రికయందు ఒక యత్నమును వ్రాసినలేఖ ఆక్షేపమును గలిగించును. గంజాము మండలము నందు కొంత తెలుగుభాగము గలదని లేఖకు దంగీకరించుచు న్నాడు. గంజాముమండలము చెన్నపురి రాష్ట్రమునకు ఉత్తర దిశయందున్నది. తెలుగు జేకర్తను నంటియున్నది. ఆస్థితియందున్న ప్రజేకర్తను తెలుగు రాష్ట్రోపసంఘమునందు గాకను అజనరాష్ట్రోప సంఘమునందు జేర్చవలయునేమో తెలియకు న్నది. ఉత్తరమునకు దక్షిణమండలములతో సాహచర్యము రుచ్యమైనను ఆంధ్రు లంగీకరించరుదా? ఉత్తరమును ఉత్తర రాష్ట్రోపసంఘము స్థాపితమైనపుడు గంజాము ఉత్తర జేకర్త మునందుండుట యుక్తమని వ్రాసిన ప్రయోజనముండును. ప్రస్తుతస్థితియందు గంజాజిల్లాను ఆంధ్ర రాష్ట్రోప సంఘము నందు జేర్చుకన్న దాని నెదరుట జేర్చుట శ్రేయోదాయకమో ఉత్తరమును తెలుగులకు సమంజసము.

నర్సాపేట నుండరులాలు.

అలసాబాదు వాస్తవ్యులైన వాళ్ళను నుండరులాలు గారు ప్రఖ్యాతజేయ నాయకులు. నుండరులాలుగారు విద్యాభిమానులు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు. కొంతకాలము అలసాబాదు వ్రాకోట్లనందు న్యాయమూర్తిపదవి నిర్వహించిరి. హిందూవిశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమునకయి వీరి కక్షి సామర్థ్యము లను వినియోగించిరి. విశ్వవిద్యాలయమున కుపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. ఈజేకర్తకు మృతయైకల్యము వలనను బుధవారము రాత్రి పరకలోకగతుండైనందులకు వారి కుటుంబమునకు సర్వేశ్వరుని పాపభూతిని చేరుచున్నాడు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రోపసంఘము - శాఖారంభములు.

తెల్లూరు మండల సంఘమునందు అనంతపురము దివి జనలు సంఘమునందు నాసంఘములను రాష్ట్రోపసంఘము శాఖాసంఘములనుగ జేయుటలు నిర్మాణంబునవి. ఈ సంఘములవలె నితరసంఘములను సయితము శాఖాసంఘము లనుగ జేర్చి రాష్ట్రోపసంఘమును బలపరచుటకై యాంధ్ర జనులందరును పాటుపడి ఆంధ్రోద్యమప్రాప్తికి దోడ్పడుదురు గాక!

డి. లాజరనుగారు

విశాఖపట్టణమునందలి శ్రీ ప్రసాదకాలకు 40 ఏండ్లకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండి ఆపాతకాలము నున్నతీర్థితికి చేచ్చిన డి. లాజరనుగారి మరణమునకు చింతింపబడుచును. లాజరనుగారు వారి జీవితమును విద్యావ్యాపనమునకై వినియోగించి ఆంధ్ర కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. లాజరనుగారి ప్రతిభకు తగిన స్మరణవిహ్నమును స్థాపించుటకై వారివిద్యాధుల మతాభిమానులు విశాఖపట్టణవాస్తవ్యులు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాము.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:- విద్యాశాఖాపక్షమున 17-వ

తేది యాదివాసు సాయంకాలము ప్రాచ్ఛే 9.వ నెలను సభారంభమందు చాక్రరు ఆచంట లక్ష్మీవతి, బి.వి. ఎమ్. వి. సి. ఎమ్, గారు 'ఆరోగ్యసంరక్షణము'ను గూర్చి చిత్రపట ప్రదర్శనపూర్వకముగా నుపన్యసించెదరు. సభ్యులు కాని యవైతము : వచ్చును. శ్రీలకు ప్రత్యేకము శుభాకాంక్షలు చేయవలెను.

మైసూరు దొరతనమువారి ప్రధానకార్యదర్శి సి. ఎన్. బాలసుందరముగారి యింట మొన్నరాత్రి దొంగలు పడిరి, చాలిలో నలుపురు పట్టుకడిరి.

క్రిందటి నెల 24 వ తేది 200 మంది దొంగలు దుకాణములను కొల్లజేయుచుండ ముగ్గురు దొంగ లొక భాగ్యపు కొట్టును దోచుకొనిరి. ఒక్కొక్కరి గూ 15 ల జరిమానాయును, అది ఇరవయ్యలకు 15 దినముల కఠినశిక్షయు విధింపబడినది.

మద్రాసు ఇంగ్లీషును తెన్ను అట్ట సవరణజిల్లును ప్రజేకర్తపట్టుట ప్రజాస్వత్వములకు భంగకరము గనుకను క్రింద కార్మిలువారి తీర్మానమును రద్దుచేయుటయగును గనుకను ఆ సవరణజిల్లును ప్రజేకర్తపట్టుటదని గంజాముజిల్లా సంఘము వారు ప్రభుత్వకార్యదర్శికి కఠిని ఇచ్చిరి. (తంతివార్త.)

మా. వి. ఎన్. శాస్త్రీగారు రుపపాదించుతీర్మానములో ఏక్రిందియు జేర్చబడుటకు గవర్నరుజవరణగా రంగీకరించిరి. "ఇండియను సివిలుసర్వీసు పరీక్షలందు హిందూజేక చరిత్రమును పారసీక అరబ్బి సంస్కృతభాషలను జేర్చవలయు నని హిందూజేక కార్యదర్శిని గౌరవనిపదని యీ సభవారు గవర్నరు జవరణగారిని గోరుచున్నారు."

లోకమాన్య తిలక్ గారి యూరేగింపు:- లోకమాన్య తిలక్ గారి యూరేగింపుతోనూడ జేగిన నేరమునకు బాలగోడులో నొకవిద్యార్థి చేతికి జోడునిచ్చి ప్రవక్షిణము చేయించిరి. ఆరదానా యూరేగింపుతో నాతడని అతని కిందకి ఉత్తరమును వ్రాసినను దానిని సవకుచేయ లేదని చొంబాయి క్రానికలు పత్రిక కొకరు వ్రాసిరి. ఆ లోకమాన్య తిలక్ గారు ఆదివారమునాడు సాయంకాలమునకు అక్కటుకు వెళ్లిరి. అటుండి రక్షణమే ముచేకమైన విక్రమించకుండ మూలారు బండిలో మాన్ కుతాకా విధ్యులు తెలగుయంద సభాస్థలికి వెళ్లిరి. అదట వివిధసంఘములవారు సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి. 15000 మంది సమాజేకమైరి. తిలక్ గారు ఒక గంటనేపు గంభీరోపన్యాస మొసంగిరి. సభవారు రు 5000 లను వారికి సమర్పించిరి. మరునాడుదయమున 8 గంటలకు తిలక్ గారు అకోలాకు వెళ్లిరి. వారిలో పొల్నాకు పూర్వాలలో రు 400 ను తెల్పారాలో రు 2400 ను యియ్యబడినది. మొత్తము అక్కటు తాలూకాలో రు 7800 ను చేసినది.

సి. వి. డి. శాఖవారి చిత్రవర్ణన:- ఈ జేకర్తమున నది యోజనాదేరు విద్యార్థి యుండు ఇండియా మంత్రి సభలోని సభ్యులివరకును వీరి బాలకర్మము కానివారలేరు. కీర్తి శేఖులకు గోళ్లేగానికి సి. వి. డి. సాంకేతి కీనామము రికి నర్ చార్లసు వ్లగలేడు అనుచులు గోళ్లేగారి వెంటనంటి తిరుగుచుండెడి వారు. ఆంగ్లజేకర్తమున ఆస్పిర్యు మోల్లే ప్రభువుగారు మున్నగువారికి గూడన సంకతి తెలియక పోలేరు. గోళ్లే గారాంగ్ల జేకర్తమున జేగిన సభుడచట ఇండియా సి. వి. డి. వారి, కోరిక ప్రకారము స్కూట్లందు యార్దువారు గోళ్లేగారివెంట దిరుగుచుండిరని వారెగురుచు పిచ్చుట నర్. ఎన్. సి. సింహగారు ఆంగ్లజేకర్తమున కేగుచున్నపుడు సి. వి. డి. వారాయన సామానులను మోటుదనముగ పరీక్షించగ నాయనలో గూడ వెన్నుయన్న నర్ లారెన్సుజం కిన్ను గారది చాల నక్రమమనివారిని మందలిం చిరి. సర్. జి. గ. వీ. కెంద్రోబోసుగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయ ప్రారంభోత్సవమునకు కాలినగరమునకు వెళ్లినపుడు ఆయన రైలు దిగగానే సి. వి. డి. వారాయన పేరును వివాసమును వ్రాసికొనిరి. ఆంధ్ర తన సామానును బసవ పంపి మొనిటిసారి నాధుకు వెళ్లెను. ఒక పోలీసు భటుడు బసవ వెళ్లి బోసుగారు వచ్చిరా అని యడిగెను. ఎవరును రాలే వాయన. ఎన్ని ఏడ్లవాడని వారెముగ గా నెదరు పుస్తకమునుచూచి 25-26 ఏడ్లవాడని. యన రికి ఏడ్లవాడని లొక మెరుగునని మహారాషట్రిక వ్రాసినది. ఇట్టివారి ప్రమాణములవైవందలతోని యెదరలు స్వార్థంత్ర్యమును, ఆరోగ్యమును, ఆపాదమును, మునిసిపాలి నునుగూడ గోల్పోవుచున్నారు. వాంఛే క్రానికలు పత్రిక వ్రాసి.

విరోధామహాసంగమము

(రైటరు వీ. జి. సి.)

ఇంగ్లాండు

పార్లమెంటును మరల తెరచుట.

చక్రవర్తిగారి ఉపన్యాసము.

లండను, ఫిబ్రవరి 12:—పార్లమెంటును తెరచినపుడు బార్ని చక్రవర్తిగారిట్లు ఉపన్యసించిరి.

యధాపు తొందరలకలన నేన మరల మిమ్ము త్వరగా నాహ్వానింపవలసి వచ్చినది. నేను నామిత్రులను ఏలయుద్ధము నొనరించు చున్నదియను దొరతనమువారివలన తెలుపబడినది. కాని నాసామ్రాజ్యమునందలి ప్రజలందఱును ప్రశంసించిరి. ప్రస్తుత ఘోరసంగ్రామము న్యాయవంతముగ సంతమొందుటకు న, నా తీయ న్యత్యములను రలనెలకొల్పటకు ను న్నుండు అంతర్జాతీయ సామ్రాజ్యము స్థాపించుటకు తగిన ఏర్పాటులు గావించుటకలదు. ఇదివరకు తమవలన గావించబడిన అపరాధములకు తగిన పరిహారముల నీయవలసివచ్చినది, అని మరల కారణములేకుండనే చేయబడుచున్నటులు తగిన పూర్వీకత్తు నీయవలసివచ్చినది న్యాయముగ గోరు మన వాక్యములకు జర్యుతు దొరతనమునా లేమియు ప్రత్యుత్తరము నీయకున్నారు. తామితరలకు న్యేచ్ఛల నొసగుట కాలస్యమును గలిగించుచుండియు తమ కట్టి బాధ్యత లేనట్లుగ వారి నాయకులు పలుకుచున్నారు. ఎట్టి నూత్రముల వలన గౌరవముగ సంధి పాసగలదో అట్టి నూత్రముల వారంగీకరించువరకును మన యావచ్చుకొని వినియోగించి యుద్ధమును నడపించెదము. యుద్ధరంగమునందున్న నానైనికులు విశ్వసనీయులగు మా మిత్రుల నైనికులతో గలసి మునుపటి యట్లునే మహావైర్యకార్యములతో బోరెదవనియు, ఇదివరకు కేట్రువుల పక్షుగడలను పలునిధముల మంటిపాలు గావించిన పూర్వపు స్వార్థత్యాగ భక్తితోడనే ఇంటుండు నాప్రజలు తమ సహాయమును కొనసాగించుచు న్యాయవంతముగ మన పక్షమునకు విజయము చేకూర్చెదమని నేపథ్యంబుచున్నాను. సామ్రాజ్యమున కంతటికిని సంబంధించిన సమస్యలను గూర్చి లేననలహానియ్య నిమిత్తము మరియొక సామ్రాజ్యయుద్ధసభ నాహ్వానించి అందులకు నావలసదీక్షను ప్రతినిధులకు, నానిచారణ సామ్రాజ్య ప్రతినిధులకు రాగొరితిని. మనము గలసి పోరుచున్న ఈ మహాసంగ్రామ మిప్పుడు విమరుస్థితికి వచ్చినది. ఈసమయమున మన యందలి శక్తిసామర్థ్యములను వినియోగింపవలయును. మాకు తెలియజేయబడు సంగతులను దేశభక్తి పరాయణులగు మాకు బాగుగ గ్రహించెదవని నేను నమ్ముచున్నాను. మాశ్రేయకు భగవంతుడు తగిన యోగ్యము నొసగు ప్రార్థించుచున్నాను. చివరవరకును గూడ బోరికీరవలయునని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మరల స్పష్టపరచిరి.

పత్రికాభిప్రాయములు

లండను, ఫిబ్రవరి 14:— ఇంగ్లాండు క్యూబాలోపరిషాదము, మాంసాహారవిధిజనము, నివాసవస్తువులు వాల్చేల్సు యుద్ధ సంఘముహాసభ మున్నగు విషయములుగూర్చి ప్రశ్నింపబడెను. గాన పార్లమెంటును సమావేశమున ప్రజలు చాలవారు తర్రదీసికొనుచున్నారు.

ఇటీవల పౌరులు సమరవిధులను గూర్చి ప్రస్తావనగా ఉత్సాహపూర్వకముగ చర్చించియున్నారు గాన వాల్చేల్సు సంఘముహాసభను గూర్చి బహిరంగమున చర్చ జరుగవలయునని కేట్రువులకు సమాచారమును కల్పించినయెడల సమాచారమును తెలియచ్చిన వానిని కఠినముగ దండింపవలసిన దనియు ప్రెమ్సఫ్ట్రిక వ్రాయుచున్నది.

వాల్చేల్సు యుద్ధసంఘసభ సమావేశమైనది. మొట్టమొదట క్యూబాలోపరిషాదముగ నుండి సంప్రీతికరముగ నుండలేదు. కనుక పార్లమెంటు సభవారు వాల్చేల్సు సభను గూర్చి బహిరంగమున చర్చించుటకు నిశ్చయించుచున్నారు. ఉన్నత నైస్వేచ్ఛతోగి మరల శిక్షకుడైనయ, రాబర్టునుగారి పదవికి భంగము కలుగుననియు వదంతులు కలవని డెయిలీ స్టాండ్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వాల్చేల్సు సభాసభ్యులములగూర్చి యొకసభను కింజకములు వేసిన ప్రత్యుత్తరమున నేను బాండుబాక్సి గారు సంసిద్ధులై యున్నారని డెయిలీ మెయి.

చక్రవర్తిగారి స్వభావము.

నైస్యముల హాసము.

లండను, ఫిబ్రవరి 17:— పార్లమెంటు ప్రజాసభయందు చక్రవర్తిగారి ప్రసంగమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, నైనికుల యోగజ్ఞము నారయుటయందు శ్రీవారి దయయును, యుద్ధరంగమునకు శ్రీవారి నేకపాద దయచేయుటయును నైస్యముల హాసించేసినవని ప్రెసిడెంటు జవరలు బాధ్యుగారు ప్రతిపాదించి వారి ప్రతిపాదనమును సాగారు సమర్థించిరి.

వీర వరులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 14:— బ్రిగడియరు జనరలు ఎ. డబ్ల్యు నాక్సు డి.విచ్చురు, కల్పలులు కె.ఎస్. డబ్ల్యు. ప్లటెన్సెల్ ఎఫ్. జి. మాన్సు లెఫ్టినెంట్ కల్పలు ఆర్. ఎఫ్. కార్లెరు, మేజరు సి. జె. థార్నల్ గార్లు సమరమున మహాత్రువులగు సేన సునరించిన నైతిక సంఘమువారు వ్రాయుచున్నారు.

జనరలు రాబర్టునుగారు.

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— పార్లమెంటు ప్రజాసభయందు చలి చర్చలో రాబర్టును నేనాని బర్తరపు చేయబడెను. తేక ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నొసగినానని ప్రెసిడెంటుగారు ప్రశ్నింప లేకుండు జరుగలేదని బోనరులగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఎవెహీ కీకాన్యమున మేము కొంతకుండ్ చాడినలపు నైనికులను తరిమి వైచితిమి. మాంశైష్ట్య నైనికులు లాభాపీనుకు పచ్చుమున విజయవంతముగ చాడి నొనరించి కేట్రువులకు విశేష వ్యయము గలిగించిరి.

విషవాయువునువయోగించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:— “కాలంజీగరు” పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది. విషవాయువును నువయోగించుటకు గూర్చి చర్చించుటకు తాత్కాలికముగ సంధి నేర్పరచువరకును తాము దాని నువయోగింపక తీరదని జర్మను ముఖ్యులు కలచుచున్నారు.

రాబోవు పోరాటము.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:— జనరలు బానలయ బాడ్సు గారు “పీయింగ్ బీరండు చాలు”నందిట్లు వ్రాయుచున్నారు. 1918 సంవత్సరమున “బీరండు యంతయును జూయటకప్పదని ప్రతిజ్ఞనుడు పెంతును. పశ్చిమరంగమున చివరితరగతి నైనికులు యుద్ధమొనరించు చున్నారు. అచ్చటివారు మహాత్రువులగు పోరుచున్నారు. ఇంత తీరముగ నిదివరకెన్నడును బోరియుండలేదు. అందులకు ఎన్నడు నొందనివిజయమును వారుపడెను గలరని కోమిచున్నది. ఎం. మార్షలు హ్యూటెనుగా రిటుల చెప్పుచున్నారు. కేట్రువులు పశ్చిమమున యుద్ధ మొనరించిన వారి మందుగుండుసాముగ్లి తీరి గంటల వరకుమాత్రమే సరిపడగలదు; మరియు వారి పరిధానయుద్ధము బ్రిటిషువారిపై నుద్దేశింపబడగలదు.

శత్రువులు; మిత్రమందలివారు- సిగ్గితలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:— పశ్చిమమున జర్మనులేదయోగింపుయెద్దము నొనరించెదవని కలపబడెను. 1917 సంవత్సరములో తూర్పురంగమునందలి జర్మనులు రిలక్షులనుండి నైనికులకు తీసికొనివచ్చిరి. ఇంక నచటినుండి రిలక్షుల మందిని మాత్రమే తీసికొనిరావచ్చును. అయినను కేట్రు నైనికులసంఖ్య మిత్రమందలివారి సంఖ్యను మించియుండదు. ఆమెరికా నైస్యములు వచ్చిన మిత్రమందలివారి నైస్యములె అధికముగ నుండగలవు. ఇటాలి గలను మరల ఆస్త్రియనుల తెరిచింది. 1918 సంవత్సరపు ఇటలీ యుద్ధము మరల ప్రకాశవంతముగ నుండగలదు. మిత్రమందలి నైస్యము లిట్లుబీకంటె నెన్నడును ఎక్కుడు సమర్థత గలిగియుండలేదు. ఈప్రకు వెర్మనులంద్ద శత్రువుల కట్టి పరాధము గలిగినో ఇప్పుడు వట్టిపరాధనమే కలుగగలదు.

ప్రాస్తు.

వాల్చేల్సు యుద్ధసంఘసభ.

సభ విరమింపబడుట.

లండను ఫిబ్రవరి 11:— వాల్చేల్సు యుద్ధసంఘ మహాసభయందు ధైర్యమును పురికొల్పుకొని క్లెమెన్సో-గా యుద్ధము నొందిరి. సభను విరమించుచు సర్. విల్సెయను రాబర్టునుగారి యుద్ధకాలమును క్లెమెన్సోగారు స్థాపించిరి.

ఇంగ్లాండు, హాలెండు రాష్ట్రములు

హాలెండు విజేతమంత్రి ప్రసంగము

లండను ఫిబ్రవరి 14:— రక్తమునకు సంబంధించిన తల్లితొమ్మలపై పన్నులను హెచ్చించునందర్భమున ఆంగ్ల యులు మార్చి 15 క్లెమెండ్ గాని ఓడల రాకపోకలు ప్రారంభముగావని ఆంగ్లయులు గమనించియున్నారు. ఇంతియగాక ఇంగ్లాండు హాలెండుజేతముల మైత్రిని బలపరుపవారియుద్దేశము. హాలెండువారి న్యాయసిద్ధాంతమును లోపములేదుగాని ఆన్యాయమునుగూర్చి యభిప్రాయము కలదు. మున్ముం దీవిషయమును ఆంగ్లయులును దచ్చివారును చర్చించు రని లండనురాజ్యాంగసభయందు హాలెండు విజేతమంత్రి యునెను.

జర్మనీయుల నోడించుట.

పరానువారి ప్రకటనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 14:— ఉభయపక్షములవారి నేగ నేనలు సుందరించినవనియు, బోకానుట్లు యొద్దకు, వియలెనునకు తర్రమనను, నోవరులోనును, పరాను నేనలు ముట్టడించి విజయమును పొందినవనియు, పెంపెను వాడెనునోయ మున్నగు ప్రదేశములయందు జర్మనీనా రోడిపోయినవనియు, పరానువారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను ఫిబ్రవరి 18:— సురరాను దక్షిణ పార్శ్వములయందును, ఫ్రెంజిలా లోయకు తూర్పునను మా నైస్యములు కేట్రు నైస్యములయందు పదియవంతును చంపినందు కలన ముఖ్యులగు యుద్ధ మెద్దియు ప్రారంభము కాలేదు.

అమెరికా

బ్రిటిషు రాయబారు అమెరికా కేగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:— వాల్చేల్సుసంఘమువారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు. రిడింగు ప్రభువుగారు మేజరు జనరలు డి. ఐ. స్వింటు, హిందూజాతీయక కార్యదర్శి జె. బి. బ్రుక్స్టు సి. వి. ఇ. సి. ఎస్. వి. వి. సి. ఎస్. గారలతో అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రమును కేరి.

జర్మనీ

ఉక్రేయినుతోడ సంధి.

ఆహారపదార్థము లెంతవరకు లభ్యమగును? లండను, ఫిబ్రవరి 11:— ఆహారపదార్థములపై జర్మనీయులు అక్రయముతోడ జేసికొనినసంధివలన వారలకు విశేషముగు ఫలితముండనేరదు. సాంకామికేతరరాష్ట్రములన్నిటి కంటె రుష్యాయందు పంటలువిశేషముగ షీడించిపోయినవి, యూరోపున కంతకును పెనుక సరఫరాల సునర్పయండిన రుష్యరాష్ట్ర మిప్పుడు స్వస్థమగుననుకొన ను అసమర్థమైయున్నది. ఆకర్మకతలు దీరగ మిగిలినవి స్వల్పమగు పదార్థములను నల్లసముద్రపు కేట్రులకు గొనివచ్చుట విశేష శ్రమతో గూడిన కార్యమై యున్నది. రుష్యవారి రాకపోక మార్గములు బండ్లు మున్నగునవి గందరగోళముగ నున్నవి. మార్గముల విషయమున రుషేనియావా రాటలకపరిచినను అటంకపరుపవచ్చును. ఇంతియగాక ఉక్రయినులో చాల భాగమును బోర్ని విక్రమమువారు పాడుచేసియున్నారు. రుష్యాయందు ప్రజలు మలమలమాడుచున్నారు గాన ఉక్రయినునాలో పండిన ధాన్యములు మున్నగునవి రుష్యకు గావలసియున్నవి. జర్మనీయులు కొంత పరిశ్రమ యొనర్చుకొని బండ్లు మున్నగు యిబ్బందులు తొలగగలవు. కాని జర్మనీ వారు బోర్ని విక్రమమువారి వైరమునకు ప్రతికార మొనర్చుననియున్నది. వైగా రుషేనియాను ముట్టడింతు మని చెప్పియుండిరి. రుషేనియాజేతము ప్రస్తుతము సంసిద్ధవ్యవస్థయందును బలహీనులగు నున్న జర్మను నైనికులు వారి నోడింపంబాలరు. వైకార్యముల కన్నిటికిని బోర్ని విస్తారముగ కావలసియుండుటయే గాక బండ్లు మున్నగునవి గూడ జర్మనీయుల కధికముగ గావలసియుండును.

కీర్తిశేషులకు ప్రీతిస్థలం లాభమగుచు:— గత 40 వత్సరములనుండి విశాఖపట్టణము పి. బి. ఎం. హైస్కూలు ప్రీన్సిపలుగా నుండిన డి. లాజరసుగారు కీర్తిశేషులైరిని వ్రాయుటకు చాల చింతించుచున్నారు. వీరు దుపకారచేతనమును బడసి నెలదినములైన కాలేదు. వీరు డాక్టరు లాజరసుగారికి కనిష్ఠ సోదరులు. డాక్టరుమిల్లరుగారి (ప్రియశిష్యులు. 1876 వ సంవత్సరమున చెన్నపురి క్రీష్టియను కళాశాలనుంచి బి. ఏ. పట్టమును బడసిరి. వీరు 19-11-1855-వ తేదీన ప్రాచుర్యంలో జన్మించిరి. ఆచట వీరి తండ్రిగారు మతబోధకులుగా నుండిరి. లాజరసుగారి ఆసామాన్య విజ్ఞానము చిరుత ప్రాచుర్యముననే విదితమైనది. వీరికి 5వ వత్సరము ముక్తమె చెన్నపురిలో నుపాధ్యాయులుగా నుండిరి. ఆపుకు రికరెండు డాక్టరు హేనుగారు వీరిని విశాఖపట్టణమునకు పంపించిరి. తదానిగా వీరు రాయన్నతపాలశాల నభివృద్ధి నొందించిరి. 100 మంది విద్యార్థులకు గల పాఠశాలను 1050 మంది విద్యార్థులను గలదానిగా చేసిరి. వత్సరమునకు రూ. 100 లు కచ్చునాదాయమును 2000 కు హెచ్చించిరి. వీరిపాఠశాల ఉత్తరసర్కారులలో ప్రామాణికపాఠశాలగా నలరారెడిది. వీరుచాల గ్రంథములకు ప్రకటించిరి. అందుముఖ్యమైనది హిందూదేశచరిత్రము. ఆ గ్రంథము 25 సార్లు పునర్ముద్రితమైన దనుటలననే దాని విలువ తెలియగలదు. వీరు హాసరే మేపట్టియ జిల్లాబోర్డుసభ్యుడు, మేరేజి ఇన్స్పెక్టరు, క్రిస్టియన్మిషనరీయకుడు, స్థానికమహాపరిషత్తుకు, మున్నగు గౌరవ పదవులకు నూడ వహించిరి. వీరి శిష్యులు దక్షిణ హిందూదేశమునందంతటను గలరు. వారిలో మొదలు ఎ. సి. ఎస్. పరీక్ష నిచ్చిరి. చాల మంది రాష్ట్రీయకానసభలో సభ్యులుగా నున్నారు. వీరు వీర్లకాలము ఫణ్సో నెలవునైన ప్రముఖునకుండే చేతనేరను నరిపిరి. వీరు స్వస్థియ రికరెండు పి. జగన్నాథం (విశాఖపట్టణము) గారి శిష్యులైరితడు వివాహముచేసికొనిరి వీరికిపుడు భార్యయు ఇద్దరు పుత్రులును 5 గురు పుత్రులును గలరు. ఒకపుత్రుడు మూడవ వర్గమున నిద్రున భృశించి చెన్నపురమున ఇంచినదిగా నున్నాడు. మరొకడు పుత్రుడు నొంపురమున మతబోధకుడుగా నున్నాడు. వీరి శిష్యులైరిక మున్నులైరినొకరికి బిచ్చి ఇచ్చిలో తేలికాబట్టిని ప్రజలకోరాలలో నుపాధ్యాయులుగా నున్నారి. వీరి స్వాగతవిన్నపము నెలకొన్నట్లనీ వీరిశిష్యులు నిర్వహించిరి యిటువలన పుత్రులకు ప్రాప్తి.

జాతీయవిద్య

ప్రతిపాదనలు

డి. రాజగోపాలాచార్యగారు

జాతీయ విద్యాసంఘమున కొనగబడిన చిత్తు విధానము ఈక్రింది క్రిందివిధమున.

పాఠశాలలు-మందిరములు

ఎనుబది నుండి విద్యార్థులకు తగిన యొక మంది భవనమునకు 1500 రూపాయలు వ్యయమగును. ఏబది నుండి పిల్లలకు తాత్కాలికముగ నొక తాటియాకుల యింటి నేర్పరచుటకు సుమారు 500 రూపాయలు ఖర్చు అగును.

ఈ పాఠశాల చుట్టును విద్యార్థులచే నేర్పబడి బోధనానుకూలమగు విద్యుదావధానము నేర్పరచవలెను. పిల్లలు కూర్చుండుటకు తాటియాకుల చాపలను, వ్రాసినట్లుకు రెండడుగుల యొత్తులను డెమ్మ బల్లలను అమర్చవలెను.

స్థానికాచారము లంగీకరించునంతరకు బాలరస బాలికలను నొక చోటనే గూర్చుండుటలు చేయవలెను. లేకున్నచేరుతెగ నైన కూర్చుండవచ్చును. అచ్చటి అవసరాలను సమర్థింప యొక ఉపాధ్యాయుని లన్ని పాఠముల కెప్పవచ్చును. లేక యొక్కొక పాఠము నొక్కొక యుపాధ్యాయుడు బోధింప వచ్చును.

జానియరు దీవిజననందు ప్రతిపాదనయ బోధనాశాలమున (పీరియడ్) 80 నిమిషము లుండవలెను. నీనియరు దీవిజననందు ప్రతిపాదనయ బోధనాశాలమున 45 నిమిషములకే ఒక గంట యుండవలెను.

పాఠశాల పనికిపాఠశాలయే అగు నెడల, ప్రతిపీఠము దును మగిసిన వెనుక రినిమిషములు పిల్లలందఱును క్లాసు గదిని వదిలి బయటనుండి క్లాసుగదిలోని వాయువు శుభ్రమగునట్లు చేయవలెను.

జానియరు దీవిజన.

ఈతరగతి-5 నుండి 8 వందల యాదువారు చదువకులని నది. వేనాసాభ్యాసభవనమునకు, సంతోషము కొఱుకున వ్యాసానుక్రీడలును, తోటలలోని మొక్కలను జాగ్రత్తచూచుట, బుట్టలబుట్ట, మట్టిబొమ్మలను చేయుట, కాగితములతో కట్టుపులుచేయుట మున్నగుపనులను నేర్పుట యవసరము.

- (1) బోలులెను (డ్రాయింగు, బ్రహ్మాండీ పనులును,
- (2) గానకృత్యములకు సరియగునట్లు జిమ్నాస్టిక్స్ చేయుట
- (3) సంకీర్తనములను స్వగతులనుపాడుట, చిన్న చిన్న గీతములను పాడుట,
- (4) రామాయణము మహాభారతాది పురాణగ్రంథములనుండి ఉపాఖ్యానములను కథలు చెప్పట, చిత్రకథలను చెప్పట,
- (5) చేకబావలయందు అక్షరములను వ్రాయుట, అక్షరములతో కట్టువాచకములను గూర్చుట,
- (6) గణితము-పూసలసహాయమున సంకలనకర్తకలనములను సాధించుట యను నేర్పరచెను.

మొత్తటి తరగతి:- 8 వందల నుండి 10 వందల యాదు వరకు.

వ్యాయామములు, చిన్న చిన్న చేతిపనులు, తోటల మొక్కలను జాగ్రత్తచూచుట, మున్నగువియు (డ్రాయింగు, డ్రిల్లు, సంగీతము, కథలు చెప్పట మున్నగువియు) ఈ తరగతికికంటె కొంచెమెక్కువగ నుండవలెను. చేకబావలయందు వ్రాయుట, చదువుట నేర్పరచెను. ఇంగ్లీషు కొద్దిగ వస్తువాచకములకు చాలునంతరకు (ఉచ్చారణ మాత్రము) చెప్పవలెను. గణితమునందు పూసలతో సంకలనకర్తకలనములను సాధించుటయు, కొద్దిగ యొక్తితెక్కలను నేర్పరచెను.

రెండవ తరగతి:- 10 వందల నుండి 18 వందల యాదు వరకు.

మొదటి తరగతియందునకంటె వ్యాయామములు, చిన్న చిన్న చేతిపనులు (డ్రాయింగు, డ్రిల్లు, సంగీతము, కథలు చెప్పట, కొంచెమెక్కువగ చెప్పవలెను. చేకబావలయందు చదువుటయు, వ్రాయుటయు కొద్దిగవ్యాకరణమును చెప్పవలెను. ఇంగ్లీషు సంతులన చదువుటయు వ్రాయుటయు కొద్దిగ వ్యాకరణమును నేర్పరచెను. లేక్కలయందు గుణకమును, విభాగమును, వైకము, భూమిక, కొలతల మానములను బాగుగా గుర్తింప చేయవలెను. చేకచక్రమునందు స్థానిక మండలమునకు సంబంధించిన లిఖిత విషయములను పరిచయమునకు నుండును. భూగోళ శాస్త్రమున ప్రాచీనపాఠములను నిదర్శనపూర్వకముగ జూపి నేర్పరచెను.

మూడవ తరగతియందు వైవిధ్యపాఠములను నడి కొంచెమెక్కువగా విద్యార్థులకు 18, 15 వందల నడుమ నేర్పవలెను.

నీనియరుదీవిజన.

ప్రథమతరగతి-15 వందలవైబడిన వారు: వ్యాయామములు చేతిపనులు, (డ్రాయింగు, డ్రిల్లు, సంగీతము, కథలు మున్నగు వానిని జానియరు క్లాసులలో చదువని పెద్దబాలరకు చాలు నంతరకు నేర్పరచెను. ఇదిగాక భూమిస్థితులను గూర్చియు వివిధములగు భూములను గూర్చియు, వానిగుణములను గూర్చియు, వైబులకు నీళ్లు పెట్టుటను గూర్చియు, చేకపు తోష్టస్థితులను గూర్చియు, బుతువులను గూర్చియు, భూములలో చేయదగు పని పాలులను గూర్చియు, పకు రక్షణమును గూర్చియు, నురుచుటను గూర్చియు వైరుపంటలను ఇతరకృత్యములకు పంపుటనుగూర్చియు, మార్కెటుపద్ధతులనుగూర్చియు నేర్పరచెను. కులభము లగు జను కట్టు లేక్కలను వ్రాయుట నేర్పరచెను. శుద్ధంగము, వెదురు తోటలు, ఆయుర్వేద ప్రభుపాఠములు చెప్పవలెను. స్థానికవిషయములకు సంబంధించినంతవట్టుకు రాజకీయాధికవిషయములను గూడ నేర్పరచెను.

ఉత్తమతరగతి-ప్రథమతరగతి ముగిసినవెనుక పరీక్ష యందుగడలేనట్లుట ఉత్తమతరగతియందు బాలరు చదువవలెను. ప్రథమతరగతియందు చెప్పబడిన విషయములనే అధికముగా నేర్పరచెను. స్వగతాయము, చేకాధికవిషయములు, స్వయంకృషి, ఆయుర్వేదము, (పకువైద్యముతో సహా) రాష్ట్రీయ జాతీయపరిపాలనలను గూర్చి అధికపాఠములను బోధింపవలయును.

వై 6 తరగతులలోచెప్పబడిన విధమున కథాపాఠముల మూలమున సామాన్య లోకజ్ఞానమును కృద్ధిచేయవలెను. కథాపాఠముల కెక్కించు విషయమును మృత్యుకోలాంతకు ప్రదర్శనముల సహాయమున, బొమ్మల పుస్తకములు బొమ్మల కార్డులు మున్నగువాని వలనను, పాఠములను కెక్కింప వలెను. భజనలు, చిన్న చిన్న నాటకములను ప్రహసనముల నాడుటయుగూడ నేర్పరచెను. సామాన్య లోకజ్ఞానమునందు మతివిద్య, విశ్లేషవిద్య, ఆలోచనశాస్త్రము, శుభ్రతాపాఠములు, సి. కృష్ణ, సాంఘిక నేత, కృతకాణము, పరిశ్రమవిద్య, చరిత్రాశాస్త్రము, భూగోళశాస్త్రము, శిల్పము, మహాపురుషచరిత్ర, జిహాశాస్త్రము, కళలు, జ్యోతిషము, కృత్తశాస్త్రము మున్నగువిషయము చేరియున్నవి. ఈవిద్యలకు సంబంధించి అన్నిటియందును మృత్యుకోలాంతము బొమ్మలను, పటములను ఇవ్వవచ్చును.

జి. ఎస్. ఆరంజేలుగారు మాట్లాడు వ్రాయుచున్నాను.

జాతీయవిద్యవిద్యాలయమునకు ఛాన్సలరు గారు ఎస్. రవింద్ర నాథకామగారు జాతీయవిద్యావాసిగోస్థమమునకు సహాయము గావించుటకై యొక పద్యోత్సవమున (వ్రాసి రచియింపరకే ప్రకటించియుంటిని. ఈ పద్యోత్సవమున చక్కనికార్డు వై ఆంధ్రముగ నచ్చొత్తింపబడును. దీనివలె య 1-1-0 వల యువారు జాతీయవిద్యార్థిసంఘపు నిజస్థానియ పాస్తుభాక్తు నెంబరు 904 అడయాదు, మదరాసు అని తక్షణమే వ్రాయవలెను.

జాతీయవిద్యవిద్యాలయమునకు ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు ప్రాధాన్యముగ నుండవలెను.

ఆరంజేలుగారి ఆర్థిక సన్నాహ విధానము:-
వర్తకులు జాతీయవాసమున దాముగడించు భవనములో రూపాయి 1 కి కనీసము ఒకపైస చొప్పున కొనగ ప్రార్థితులు. ఇంకను ఎక్కువధనమును వారలొనగిన యెడల సంతోషపాడుకమే! కాని యింకను ఎక్కువ మొత్తము సమకూడవలె ననినయెడల, ఒకపట్టణము నందలి పెద్దవర్తకులు ముందుగ చందాలనుచేసి పిమ్మటతామే యితర వర్తకులవద్దకు బోయిన చాలప్రాప్తాహకరముగ నుండును. ప్రతియూరివారును జాతీయవిద్యావాసర సంఘసంస్థాపనమునకై ప్రయత్నముల సలుపవలెను. ఏయూరిలో నైనను అందలి పెద్దయనుష్యులే యీపనికి పూనుకొనుట మంచిది. వారందుల కీయకొననియెడల నితరు లిందులకై ప్రయత్నింపవచ్చును. కాని సాధ్యమైనంతరకు ఆయాపట్టణములందలి నాయకులే యీపనికి పూనుకొనుట మంచిది. విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగా పోక, యొకనాయకునివద్ద స్వచ్ఛందసేవకులుగ పనిచేయవలయును.

చందా లన్నిటిని కేంద్రనిధికి పంపవలెననియు, విభాగములను, స్థానిక విద్యావాసమునకు ప్రత్యేకింపవచ్చుననియు

జాతీయ విద్యావాసర సంఘమువారు గ్రహింపవలెను. ఈ వాసరమున, జాతీయవిద్యకుల ననుసరించి విద్యగలపుటకు ఆయా ప్రదేశములలో నొక జాతీయవిద్యాలయమును స్థాపించుటకును, అందున్నతరగతులను జాతీయ విద్య విద్యాలయమున కేర్పరుటకును ప్రయత్నములను సలుపవలయును. ఉన్నత పాఠశాలకు దగినధనము లేకున్న, నొక లోపరునకండరీపాఠశాల నిర్మించి, దానిని క్రమక్రమముగ కృద్ధిపరచ యత్నింపవలెను. ప్రతిపట్టణమున ఏర్పాటుల గావించుటకు తక్షణమే సభల జరిపి కార్యవీక్షకై ప్రజలెల్లరును పూనుకొనెదరు గాక!

పొగాకు విక్రయము-మొసూరు దొరతనము
వారి కట్టుదిట్టములు.

యవకులు పొగాకును వాడకుండ చేయవలయునని కలకత్తానగరమున శాసనముజరుప నాలోచనలు జరుగుచున్నవి. కనుక నీసందర్భమున మొసూరు దొరతనమువా లొనర్చిన యేర్పాటులను గమనించుట యుక్తము. మొసూరుదేశముననే వర్తకుడుగాని 16 సం॥ములు అంతకుబోలెదవ యునుగల కృత్తులకు, తండ్రి గార్డియను యజమాని మున్నగువారు యుక్తంపు లేకయే పొగాకు సంబంధమును నేపస్తువునైన విక్రయింపనూడదు. వర్తకుడు వైరుబంధమునకు విరుద్ధముగ నడచుకొనిన ప్రథమ సమయమున అతనికి 20 రూ॥లు అపరాధము విధింపబడును. రెండవసారి వర్తకునకు 50 రూ॥లు. మూడవ పర్యాయమునండియు నేరమునకు 10 రూ॥ యిలు అపరాధము. పొగాకు నేరూపకమునైన 16 సం॥ముల కృత్తి వాడుచుండుటను పోలీసు జవాను చూచెనేని, వెంటనే ఆ కస్తువులతో గూడ యువకుని పోలీసుస్టేషనుకు దీసికొని కెళ్లవలయును. అచట యెవ్వరికి యొకకుని గూర్చి సమాచారమును గమనిని అతని పెద్దలకుగాని ఉపాధ్యాయులకుగాని నోటీసుల సంపుట. ఒకసారి నేరముచేసిన బాలుడు మరల నేరముచేసేనని అతనిని బంధించి, గార్డియను అనుమతిలేక విడుదలచేయనూడదు. తాను యువకుని హాజరు చేయుదునని సంరక్షకుడు పూచీ పడకల యును. యువకుని హాజరైంది విడదల చేయుటగాని, రూపాయికి హాచ్చుకుండ అపరాధమును విధించుటగాని, కొరడాతో అణచెట్టుల గొట్టిండుట గాని.-మొజన్సేరుగారు జరిమానా విధింపవచ్చును.

1911 వ సంవత్సరమున వైశాఖ శుక్రవారమున జరిగినది. ఆసమయమున జి. ఆరంజేలుగారు సి. వి. ఇ. మొసూరు సంస్థానపు దివానుపదవియందు నున్నారు. 1913-14 సం॥మున గాని వైశాఖశుక్రవారమున జరిగిన కేసులు నమోదు కొలేదు. 1914-15 సం॥మున లెక్కగూరు పురమున మాత్రము శాసనములు జరిగినదిగాని కెక్కినచోట్ల అమలులోనికి వచ్చినట్లు గానరాదని పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు వ్రాయుచున్నారు. 1915-16 సం॥మున 97 కేసులు దాఖలైనవి. వీని నందు ముద్దయిలందరు శోధు లని తీర్మానింపబడినది. వీరిలో 87 రకు హాచ్చుక లొంగబడినది. కెక్కిన వారికి అపరాధములు విధింపబడినది. 1916-17 సం॥ క 18 ర యువకులపై కేసు చేయబడి, వారిలో నొకనికి మాత్రము అపరాధము విధింపబడినది. కెక్కిన వారందరు హాచ్చరింపబడిరి.

ఉక్రెయిను వారిసంధి.
లండను ఫిబ్రవరి 14:-అస్త్రియా జర్మని రాష్ట్రములకును ఉక్రెయిను ప్రతినిధులకును జరిగిన సంధి అంగీకరణ లామోదింపబడినది. ప్రతినిధులకును వైరియకవివరి.

పార్లమెంటు ప్రారంభోత్సవము
లండను ఫిబ్రవరి 18:-పార్లమెంటున తెరవనపుడు ప్రతి మారును విశేషాదంబరముతో జరుగు ఉత్సవ మి సంతకము చాలవరకు తగ్గింపబడినది. ప్రభువులు తమ పట్టు దుస్తుల విడ నార నాజ్ఞాపింపబడిరి. వైనిగోస్థ్యగులు కాలే వక్రధారులైరి. యువగౌజుగారు సహాసనమునకు కుడివైపున కూర్చుండిరి. రాజుగారు రాక పూర్వము లింకను వైరు ప్రభువు గారను, గ్రేటు ఛాంబర్లకు గాగున వలస చేకియ వైరికుల గాయములు తగిలినవారి వాదించిరి. రాజుగారి తరపున లింకను వైరు ప్రభువుగారు వైరికుల రాజభక్తిని ప్రకటించియు వారి కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. పార్లమెంటును తెరవిన పిమ్మట నియోజకు లందఱును రాజగోష్ఠము కళికరందముల నర్పించిరి.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Great Britain

Re-Opening of Parliament.

The King's Speech.

LONDON, February 14.

The following is the King's speech at the re-opening of Parliament.

As necessities of war render it imperative for me after this interval to summon you again to your deliberations. The aims for which I and my Allies are contending were recently set forth by Government in a statement which received the emphatic approval of my peoples throughout the Empire and provided a fair basis for the settlement of the present struggle and the re-establishment of national rights and international peace and justice. The German Government however ignored just demands that it should make restitution for wrong committed and furnish guarantees against its unprovoked repetition. Its spokesmen refuse to acknowledge their responsibility while delaying or evading their obligations to others. Until recognition is offered of the only principles on which an honourable peace can be concluded it is our duty to prosecute the war with all the vigour we possess. I have full confidence that my forces in the field in close co-operation with those of my faithful allies will continue to display the same courage and my people at home the same selfless devotion that have already frustrated so many of the enemy's designs and will ensure the ultimate triumph of our righteous cause. President Wilson has taught the world back to realities making it clear that Allies must fight to the bitter end. I have summoned representatives of my Dominions and of my Indian Empire to a further session of the Imperial War Cabinet order again to receive their advice on questions of moment affecting the common interests of the Empire. The struggle in which we are engaged has reached a critical stage which demands more than ever our united energies and resources, and I confidently commend to your patriotism the measures which will be submitted to you and pray that Almighty God may bestow His blessing on our labours.

Opening of Parliament Shorn of Ceremony.

Welcome to Overseas Soldiers.

LONDON, February 14.

The Opening of Parliament to-day was shorn of much of its usual splendour. Peers by command discarded their robes of Ermine and Scarlet, while members holding Army Commissions were dressed in Khaki. The Prince of Wales sat on the right of the Throne. Prior to the arrival of the Royal procession the Marquis of Lincolnshire and the Great Chamberlain welcomed on behalf of the King 400 wounded overseas soldiers of whom a large number were accommodated in the Royal Gallery. The Marquis of Lincolnshire on behalf of His Majesty expressed warm grateful appreciation of the gallantry and devotion they and their comrades in the army had displayed in the field and said that "after the conclusion of victorious peace the King and Queen wish you all a safe happy return to these Great Dominions of which their Majesties are so proud and which you love so well."

Escorts Thinned.

The King and Queen who were escorted through the streets by British and Indian officers of the Indian army and mounted officers of Australian, New Zealand, South African, Newfoundland and West Indian forces. After the opening of Parliament the members of an imperial escort on the invitation of their Majesties visited Buckingham Palace where they were severally presented to the King and Queen who shook hands with each of them and chatted with them thanking them for their services.

Address to the Royal Speech Moved.

LONDON, February 14.

In the House of Commons moving the address in reply to the speech from the throne Brigadier General Lowther expressed the Army's deep appreciation of the King's frequent visits to the front and his concern for everything relating to the welfare of the troops (cheers) Lieut Shaw seconded the motion.

Great Questions Pending for Discussion.

LONDON, February 14.

Great interest is taken in the resumption of Parliament in view of the important questions to be raised like Irish Home Rule, Meat Rationing, coming out of Engineers, and State liquor purchase, but especially the decisions of the Versailles Council.

The "TIMES" urges that Government should grant a public debate on the Versailles Council in view of the recent inspired public discussions of the strategic plans, and that it should deal unhesitatingly with leakage of military information.

The DAILY NEWS says:—A vague and disquieting situation has been created by the Versailles Conference, and that Parliament will incur serious responsibility if it does not insist on light. The Paper adds that there are rumours that the position of a higher Commander will be revived and that Sir William Robertson's position will be involved.

The "Daily Mail" says:—Mr. Lloyd George to-day is prepared to meet very promptly any criticisms regarding the Versailles decisions.

Versailles Council Closed.

Tribute to Sir William Robertson.

LAHORE, February 14.

LONDON, February 13th.—The Paris correspondent of the "Morning Post" says that M. Clemenceau dismissed the Versailles Council in a heartening speech in the course of which he described General Sir William Robertson as one of the greatest military brains in the war.—("O. and M. Gazette" special cable.)

The Question of General Robertson.

LONDON, February 14.

In the course of the debate on the Address in the House of Commons, Mr. Fringle asked if General Robertson had been dismissed or resigned. Mr. Bonar Law replied no to both questions.

Conditions of Indian Emigration.

Mr. Polak's Speech.

LONDON, February 14.

In the course of his lecture on Indian Emigration, before the East India Association, Mr. Polak said that India could not afford to export labour for which her own industries were starving. If voluntary emigration was in any way desirable and feasible, Indians claimed not merely an Indian Labour settlement, the bulk of the products and profits of which would be enjoyed by the white planters, but an Indian Colony in the full sense of the word.

Indian Labour Corps and Missionaries.

At the Front.

LONDON, February 14.

Hoping to encourage recruiting of Labour Corps, Government asked some of the Church Missionary Society's missionaries to raise double companies from their Christians and to accompany them as Officers and Chaplains. Accordingly, three of the Society's missionaries are now in France in charge of Indians working behind the lines, and four in charge of Chinese, while eight are serving with the Labour Corps from Africa.

277,900 pounds of Indian tea and 747,000 of Ceylon are now being ballotted for.

LONDON, February 14.

The "Gazette" announces that the Army Council has mentioned for very valuable services in the war Brigadier Generals A. W. Knox and D. La. G. Pitcher, Colonels K. S. Dunsterville and F. G. Marsh, and Lieut.-Col. R. M. Carter, and Major C. J. Thornhill.

Russia

Russo-German Peace.

Press Comments.

LONDON, February 14.

Commenting on the Russian peace the "Daily Telegraph" says Germany's position is strange. She remains in occupation of Russian territory without international sanction unable effectively to reply to the question put by Russians "what are you going to do," while F. M. Sir Douglas Haig has confirmed the opinion that the freeing of the enemy's hands in the east does not threaten the western allies with defeat by mere weight of numbers.

The "Times" says the importance of the failure of the Bolshevik diplomacy is political not military. They have given a whole-some lesson to the idealists hankering after peace by negotiation.

The "Daily Mail" says the Germans apparently imagine that the other allies may be driven to accept such deplorable conditions, but there could not be a more fantastic delusion.

The "Daily Express" says the Bolsheviks have opened wide the door into a broken Empire, rioting in anarchy and Germany can only enter in fear and trembling.

The "Daily Chronicle" says if the war does not end in the Hohenzollern acquisition of the great tyrant empire of the east it will not be the Petrograd Revolutionaries but the organised democracies of Great Britain, France, Italy and the United States that will avert such a disaster.

The Ukraine Peace.

A Bread Peace.

Food Value of Ukraine Doubtful.

ALLAHABAD, February 14.

LONDON, February 13th.—There is considerable doubt as to the food value of the bread peace the Central Powers have made with Ukraine. It is believed that the production of food has fallen off more seriously in Russia than in other belligerent countries and the former granary of Europe possesses little more than she requires for her own use. The bringing of what surplus exists to the Black Sea ports or the Austrian frontier presents difficulties. Russian transport is in a chaotic state. Rumania can interfere with some of the convenient routes and no one here knows how much of Ukraine is overrun by the Bolsheviks who apart from any objection to seeing Ukraine in profitable relations with Germany need grain for the starving people in Greater Russia. A little Prussian organisation would soon alleviate the transport difficulty in a peaceful country but this task, combined with operations against the Bolsheviks and a threatened offensive against the Rumanians, who, although in a serious position now, cannot be overcome by third rate troops, would involve a severe charge on the German rieling stock and coal.—("Pioneer" special cable.)

Russia and Central Powers.

Unfit War Prisoners' Repatriation.

LONDON, February 14.

AMSTERDAM.—According to a telegram from Berlin, Russian and German Delegates in Petrograd have signed an agreement whereby unfit prisoners of war shall be repatriated very soon. Similar agreements have been signed on behalf of Austria-Hungary, Bulgaria and Turkey.

TELEGRAMS.

Ukraine Peace not Recognised by Britain.

LONDON, February 14.

Reuter is informed that the British Government do not consider themselves bound to recognise the peace concluded between Austrians and Germans, and those who signed it on behalf of Ukraine.

Central Powers

Serious coal Crisis.

ALLAHABAD, February 14.

LONDON, February 14.—A recently captured order signed by General Von Ludendorff shows that the coal crisis is so serious that soldiers' leave has been reduced in order to decrease coal consumption by the railways. ("Pioneer's" cable.)

Use of Poison Gas.

LAHORE, February 14.

LONDON, February 13th.—The "Lokalzeitung" says that German experts consider that it would be impossible to abandon the use of poison gas unless an armistice were arranged to discuss the question.—("O. & M. Gazette").

The Coming Struggle.

German and French Views.

LAHORE, February 14.

LONDON, February 13th.—General Von Liebert writing in the "Taegische Rundschau" says that every German soldier is now certain that an end must be made in 1918. The western battle line is occupied by the latest classes. It is their greatest undertaking and also promises to be their greatest success.

M. Marcel Hutin predicts that if the enemy attacks in the west his artillery preparation will not last longer than 36 hours as was the case when he attacked in front of Cambrai, and his main attack will be delivered against the British.—("O. & M. Gazette").

Enemy and Allies Prospects.

ALLAHABAD, February 14.

LONDON, February 13th.—As regards the anticipated enemy effort in the west it is calculated that Germany drew half a million men from the east during 1917 and has only another half a million to come. This will not outweigh the Allied numbers and with the arrival of the American troops the balance may be on the Allied side. Italy has once more taken the measure of the Austrians and the Italian campaign in 1918 has once again a bright prospect. The allied armies were never more fit than now and never so well equipped and supplied. What the enemy received at Ypres and Verdun he will get again if he comes on.—("Pioneer's" special cable.)

Germany Must Have An Indemnity.

Statement in the Bavarian Chamber.

LONDON, February 14.

AMSTERDAM.—The "Vorwaerts" reports a debate in the Bavarian Upper Chamber showing that Germany has not given up hope of indemnity. The Finance Minister admitted that expenditure was growing appallingly and soon would be at the rate of fourteen milliards of marks annually. This would mean more war and general taxation. The Minister concluded by saying it was self-evident that Germany must have indemnity from the enemy. He admitted however that this depended on military and political developments.

General

Sweden & Finland.

LONDON, February 14.

STOCKHOLM.—Mr. Branting, addressing a great meeting of workmen, advocated Swedish mediation between the parties at present waging civil war in Finland. The meeting passed a resolution in favour of Swedish mediation and calling on Swedish Socialists not to oppose it.

Relations between Britain and Holland.

Dutch Foreign Minister's Words.

LONDON, February 14.

The Hague:—In the Second Chamber the Foreign Minister stated that Britain in raising the embargo on commercial telegrams took into consideration that traffic was not being resumed before March 15th and desire to maintain and, if possible, to strengthen their cordial relations. He explained that Britain did not object to Holland's legal principle but to its application with which the impending Anglo Dutch discussions would deal.

Western Front

LONDON, February 14.

The French communique speaks of reconnoitring raids on both sides and mentions successful French raids on the outskirts of Bouconville north of Ailette also in Woerre and the failure of German attempts between Bezonvaux and Bois Des Fosses, also in Champagne, Woerre and Vosges.

Successful British Raid.

LONDON, February 14.

A British communique says we drove off raiders north-east of Epshy.

The Manchester made a successful raid west-ward of La Bassée and inflicted many casualties at slight cost.

గోదావరిజిల్లా సంఘము.

(౧)

గోదావరిజిల్లా సంఘకార్యదర్శులగు వాజిపేయాజుల భావన్నారాయణ, దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగార్లు మాకు వ్రాయుచున్నారు:—

గోదావరి జిల్లాసంఘమువారి సాలుసరిసభ వైదా వేంకటచలపతి టవున్ హాలులో జనవరి 27 తేదీన శ్రీ పోలవరము జమీందారుగారి యాధిపత్యమున జరిగెను. రామచంద్రపురము, అమలాపురము, రాజోలు, కాకినాడ తాలూకాల నుండి మొంబర్లు సభకువచ్చిరి. కార్యదర్శులు 1917 సంవత్సరపు రిపోర్టును చదివిన వెనుక దాని నామోదించిరి. జిల్లా ప్రజలకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను గురించి తీర్మానములు గావించబడిన పిమ్మట 1918 సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకసభ్యుల నెన్నుకొనిరి. ఆనరలిలు శ్రీపొలవరము జమీందారుగారు (వైసిడేంటుగను, ఎల్లాజ్యోక్తుల కామేశ్వరరావుగారు వైసుప్రెసిడేంటుగను వాజిపేయాజుల భావన్నారాయణగారు సెక్రటరీగను దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారు జాయింటు సెక్రటరీగను నియమింపబడిరి. క్రింది వారు మేనేజింగు కమిటీ మెంబర్లుగ నెన్నబడిరి. ఆనరలిలు దివాన్ బహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయకుగారు, చేపలి రామసోమయాజులుగారు, దామోదర కృష్ణమూర్తిగారు, నూరంపల్లి విజయరామయ్యగారు, చక్కాలక్ష్మీనారాయణగారు, దర్బావేంకయ్యగారు, అద్దెపల్లి హరిశ్చంద్రుడుగారు, జమ్మలమడక సుబ్రహ్మణ్యంగారు, న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు సుంకవిల్లి సుబ్బారావుగారు దువ్వూరి వేంకటేశ్వరులుగారు, నేడునూరి వేంకటకృష్ణారావుగారు. కార్యదర్శులు చదివిన రిపోర్టునందలి కొన్ని భాగముల నీ క్రింద పొందుపరచుచున్నాము.

1917 సంవత్సరము 1 జనవరితేదీన జిల్లాసంఘమునందు 444 మంది మెంబర్లుండెడిరి. సంవత్సరాంతమున వీరిసంఖ్య 487. గౌరవనీయులగు పోలవరం జమీందారు శ్రీ కొచ్చర్లకోట రామచంద్ర వేంకటకృష్ణారావుపంతులు బహద్దరు బి. యె. గారు (వైసిడేంటుగను, ఎల్లాజ్యోక్తుల కామేశ్వరరావు పంతులు బి. యె. గారు వైసుప్రెసిడేంటుగను, వాజిపేయాజుల భావన్నారాయణ, బి. యె. బి. యల్ గారు కార్యదర్శిగను, దుగ్గిరాల వేంకటనూర్యప్రకాశరావు బి. యె. గారు సంయుక్త కార్యదర్శి కొశాధికారిగను సంవత్సరంతయు నుండిరి. వై నలుగురు వ్యవహారికోద్యోగియులును, మూడు తాలూకాసంఘముల ప్రెసిడేంటులును చేరి మేనేజింగుకమిటీలో 19 మెంబర్లు కలరు.

సంవత్సరారంభమున నిలువయున్న రు 521-6-4 కాక సంవత్సరమున రాబడి రు 8044-15-8. వ్యయము రు 2946-3-5 లు పోగా సంవత్సరాంతమున నిలువ రు 620-2-7. దీనిలో రు 608-10-10 లు ఇండియన్ బ్యాంకులో నేవీంగు బ్యాంకు లెక్కన రు 11-7-9 లు సహాయ కార్యదర్శి వద్ద కొక్కముగ నిలువయుండెను.

రు 488 లు మెంబర్లవల్ల వసూలయినచందా; రు 800 లు రాత్రిపాఠశాలల చందాలు, గ్రాంటు. 1916 సంవత్సరమున కాకినాడయందు జరిగిన చతుర్థాంధ్రమహాజనసభా సన్మాన సంఘమువారిచ్చిన విరాళము రు 1800; గోదావరి వ్యవసాయసంఘమువారు మనపరమున నిచ్చినవి రు 75 లు; వ్యయము పద్దులలో సిబ్బందిజీతములు భక్తియులు రు 326 లు; రాత్రి పాఠశాలలకు రు 318 లు; టెనుహాలులో జిల్లాసంఘము వారి వశమున నున్న భాగము మరమ్మత్తు చేయించుటకు లిటరెరి ఆస్పీసియేషనువారి పరముగా నిచ్చినవి రు 800; ఒక సంవత్సరమువరకు గోదావరిజిల్లా కో-ఆపరేటివు బ్యాంకులో ఫీక్స్డు డిపోజిట్టుగా నుంచినవి రు 800; నూటికి 12 వడ్డీచొప్పు ప్రావిడెన్సీనోటుపయిని బడులు ఇచ్చినవి రు 75 లు; ఆచ్చు ఖర్చులు రు 383-2-8 లు; భూమి తనఖామీద రామచంద్రపురమున బదులిచ్చిన రు 1000 ల మీద రావలసిన వడ్డీ రు 90 లు సంవత్సరాంతములోగా వసూలుకాలేను.

అమలాపురమునందు జరిగిన 11-వ మండల సభయందంగీకృతమైన తీర్మానములను స్వయముగ కలెక్టరునకు సమర్పించి అందలి వివిధ విషయములను గురించి వారడిగిన సముఖాయిషీ నిచ్చుట కొక తీర్మానమును గావించి, సంఘములోని 10 మంది సభ్యులను నియమించిరి. వారిని కలిసికొనుటకు పూర్వము తాము జిల్లాలోని సంగతులను గురించి పరిచయము కలిగించుకొన గోరితిమని వారు జవాబిచ్చియుండిరి. అంతలో వారికి బదిలీఅయి వెళ్లిపోయిరి. ఇందువలన నా

తీర్మాన మమలు జరిగియుండలేదు. కాంగ్రెసుసంస్కరణముల పట్లను జిల్లా ప్రజల సమ్యక్తమును తెలుపుటకు రామచంద్రపురమునందు ఆవసరసభ గూడినది. తత్సభోద్దేశములను భంగపరచుటకు జరిగిన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలమై నైవది.

రేచుపేటలో ప్రంచములకొరకున, రామకృష్ణరావుపేటలో కూర్దులకును సంవత్సరముపొడుగునను రాత్రిపాఠశాలలను జరిపితిమి. రేచుపేట రాత్రిపాఠశాల నిమిత్తము 108 చదరపుగజముల స్థలమును రూ 77 లకు కొంటిమి. ఇండియన్ బ్యాంకునందు నిలువయుండిన రూ 379-1-2 లును రాత్రిపాఠశాలల బాపత్రయెన్నువి. పంచమపాఠశాలయందు 41 మంది యుక్తాద్రపాఠశాలయందు 38 మందియు విద్యార్థులు సంవత్సరాంతమునందుండిరి. ధరలు పెరుగుటవలన కూలివాండ్లు పొట్టజరుగక తమ బిడ్డలను చాలమందిని బడికి పంపుట మానుకొనిరి.

సంచార కార్యదర్శిని ధనాభావమువలన నియమింపలేక పోవుట వలన సక్రమముగ సంఘాద్దేశములను వ్యాపింప జేయుటకు వీలుపడలేదు. సంచార కార్యదర్శి యందు ట్యావసరము. వాడపాలెము, పలివెల, దొడ్డిగుంట గ్రామసంఘములు జిల్లా సంఘమునందు చేరినవి.

జిల్లా వ్యవసాయ సంఘమువారు రూ 76 లు విరాళమిచ్చిరి. పరపతి విధానముమీద ఎరువుల డిపోలను నెల కొలువటవలన కలుగు లాభములను జిల్లాలో అనుకూలమైన స్థలమందు ఎముకల యెరువును తయారుచేయు యంత్రమును స్థాపించుటవలన కలుగు లాభములను రయతులకు బోధించుటకు కార్యదర్శులు వ్యవసాయకాఫవారికి తోడ్పడిరి. నవంబరు నెలలో వ్యవసాయపరపతి సంఘము నొకటి ఆనవర్తియందు స్థాపించిరి. సంఘమువారు సంవత్సరమునందు చేపట్టిన విషయములు క్రింద ముద్రితములు:

- (1) రాజమహేంద్రవరమున బి. ఏ. పరీక్ష జరుపుట కేర్పాటుచేయుట
- (2) తాటిపాక, పికాపురము గ్రామములందలి ప్రసిద్ధతై నవిగ్రహముల సంరక్షణము
- (3) ఆప్పల గోదావరి తాలూకాల తహశీలుదార్లకు ప్రయాణపుపడవల నిచ్చుట
- (4) తూర్పుమధ్యజిల్లాలలోని మురుగుకాలువల మరమ్మత్తు
- (5) రామచంద్రపుర గ్రామమున మునగబుజ్జోర్లును స్థాపించుట
- (6) హిందూదేశమునుండి వలసకూలీలు పంపు విధానము నంతరింపజేయుట
- (7) కోటిపల్లి, బోడసకుర్తి రేవులవద్ద ప్రయాణ సౌకర్యములను వృద్ధిచేయుట
- (8) కాకినాడ తాలూకాలో కొన్ని సముద్రతీరప్రాంత గ్రామములందు పల్లెవారికొరకు పాఠశాలలను స్థాపించుట
- (9) తూర్పుజిల్లాలలోని కొన్ని కాలవల పయిన కొత్తబల్లకిట్ట సెల్లయి.
- (10) తూర్పుజిల్లాలలోని కాలవలమీదవలెనలను మరమ్మత్తు చేయుట, వెడల్పుచేయుట
- (11) తాలూకా బోర్డుమెంబర్ల ఎలక్షను నిబంధనలవై విమర్శనంపుట
- (12) యుద్ధము సాగుచున్న కాలమున జిల్లాలో రైల్వే సెన్సు వసూలు నిలుపుదలను గురించి
- (13) నీటి దరఖాస్తులను గురించి రూపు సవరణచేయుట
- (14) ఒకువులదిక్కిన వైద్యుల సంచారక్రమము గజెటులో తెలుగున ప్రచురించుట
- (15) పాటి పెరళ్ళకు సిక్కుకట్టు నిబంధనలు
- (16) చింతపల్లిలాట్టువైన కాకినాడ కాలవలోని నీరు కల్పవము కాకుండుటకు చేయవలసిన ప్రయత్నములు
- (17) పెద్దాడ గ్రామ పాఠశాల కావరణమును వృద్ధి చేయుటకు మార్గమును సూచించుట
- (18) ముక్కామల వంతెనను తిరిగి కట్టించుట
- (19) 1918 సంవత్సరమునకు తాలూకాబోర్డు వోటర్ల లిస్టులను సరిగా తయారుచేయించుటను గురించి
- (20) ఆనవర్తి నుండి దుప్పలపూడి మీదుగా చాగలి నామనకు కొత్తబోర్డు చేయుట
- (21) కాకినాడలో దసరాపండుగ దినములలో కల్లు దుకాణములను సాయంత్రము 6 గంటలకు మూయుట
- (22) సామర్లకోట వ్యవసాయ పాలమునందు లోకల్ ఫండుస్కూలు మార్పునకు వ్యవసాయ విధానములను నేర్పించుట
- (23) సామర్లకోట వ్యవసాయపాలమున వరి లేతడిబ్బుటవలన కలిగిన లాభనష్టములను డెలిపు వివరప్రకటనము
- (24) సామర్లకోట వ్యవసాయపు పాలమునుండి B 6450, B 8412 రకముల చెరుకు విత్తనములను రయతులకు పంచిపెట్టుటను మానుట యుక్తముకాదను విషయము
- (25) పెద్దాపురముతాలూకా బోర్డునకు అనుద్యోగి యునే మరల (వైసిడేంటుగా నియమించుటను గురించి
- (26) మునిసిపల్ కవుకెసిలర్లను బెంచిమేజిస్ట్రేట్లుగాను, బెంచిమేజిస్ట్రేట్లను మునిసిపల్ కవుకెసిలర్లుగాను నియమించుట ఆక్షేపణీయమని
- (27) రాజమండ్రి, తుని రైలు స్టేషనులలో ఇండియన్ భోజనవసతిగృహముల నిర్మాణము గురించి
- (28) అమలాపురము తాలూకా ఆఫీసువెనుక ప్రాంతభేరువును

పూడ్చించుటను గురించి (29) జిల్లాలో మొదటిపంట రెండవ పంట కాలనిర్ణయము (30) నలు రిజిస్ట్రార్లు యూనియన్ మెంబర్లుగాను యూనియన్ మేజిస్ట్రేట్లుగాను ఏకకాలమున దుండట తగదని ప్రతి తాలూకాయందు నీసంఘ సభ్యులు గాంధీగారు సిద్ధము చేయించి స్టేటు సెక్రటరీ యగు ఆనరలిలు మాంటాగుగారికిని మన రాజప్రతినిధిగారికిని సమర్పింప నిశ్చయించిన మహాజను ఆర్డీ వైన వివిధగ చేవ్రాళ్లు చేయించుటకు తగిన శ్రద్ధ వహించిరి. మన రాజప్రతినిధి గారును స్టేటు సెక్రటరీ గారును చెన్నపట్టణము దయచేసినపుడు మన జిల్లా ప్రజల పక్షమున నెక విజ్ఞాపనమును సమర్పించుట కీసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. దానికొర కొక పేటికను కొని విజ్ఞాపనమును చెన్నపట్టణమున ముద్రిపించిరి. అంతకు మునుపు కొన్ని నెలల క్రిందట మా శ్రమే తలచుచు విన సంఘముల కవకాశ మిచ్చియు, 28 ఏప్రిల్ నుండి పనిచేయుచున్న గోదావరిజిల్లా సంఘమును చెన్నపురి డిప్యూటీవసులలో చేర్చలేదని చెన్నపురి దొరకనమువారు 12 డిసెంబరు తేదీన లింత్రివార్త నంపిరి. దీనిమూలమున మన విజ్ఞాపనము ఆనరలిలో మాంటాగుగారి కందజేయుటకు దానిని వారి అంతరంగిక కార్యదర్శికి టిపావ్యాగా పంపవలసినచెప్పును.

తోటకూర రంగనాథులు నాయకుగారి మరణమువలన మన సంఘ డేమాండ్లిపియు, ఉత్సాహముతో పాటుపడునట్టియు సభ్యుని గోలుపోయితిమి. తాలూకాల వెంట పోయి గ్రామములోనిసభ్యుల పరిచయము కలిగించుకొనగల జీతగాడు లేనందువలన సభ్యుల సంఖ్య చాలవరకు తగ్గినది. ఈలోపమున నివారణ జేయుటకు ప్రయత్నింపకున్నయెడల కాకినాడ మక్రమునందలి కార్యనిర్వాహకులెంత శ్రమపడినను అనుకూలమగు పని సాధ్యము కానేరదు. రామచంద్రపురమందలి 10 వ మండల సభ, కమిటీవారు కావించినటులు, అమలాపురమునందలి మండలసభవారు సంచారకార్యదర్శి నియామకముకొరకు ధనసహాయ మేమియును చేయలేదు. రాజోలునందు జుగబోవు 12 వ మండలసభ యొక్క కమిటీవారి రీప్రధానవిషయమును మహవక, సంఘ గౌరవమును దాని ఉపయోగమును పాటించి సంఘవ్యాపారము లనుకూలముగ జరుగుటకు సహాయ లగుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఒక ఏకముఖి రుద్రాక్ష, రెండు గౌరీకంఠరుద్రాక్షములు ప్రతప్రమేనవి ఆమృతమునకు సిద్ధముగనున్నయవి. ఇవి టాకరు కంపెనీయందు మార్చి ఆఖరువరకు నుంచబడును. వీటి మహత్వము సకలజనులకు విదితమైయున్నది. నవరత్నములను లక్షరూప్యముల నిచ్చియైనను సంపాదించున వచ్చు గాని ఏకముఖి రుద్రాక్షములను సంపాదించుట దుర్లభము. వలయువారు టాకరుకంపెనీ, మాంటుకోర్డునకు పోయి చూచి ధరలను నిర్ణయించుకొనవచ్చును.

విశాఖపట్టణము మహారాజిపేట పెద్ద కోర్టులో రెండవబ్లాకులో రాతికట్టు మేడగల 20 గజములు వెడల్పున్న 60 గజములు పొడవున్న బాగా యిందులో ప్రస్తుతము మేడపనికి కావలసిన రాయినున్న ము యిటుక దిశ్య వెంతు కలప కడపరాతి పలకలు 600 తో సహాయాలోగిరి మేమాసము లోపుగ నిక్రయించబడును. ఇట్టి సమయమున ప్లేగురోగ బాధలేకుండ నుండ గోరువా రందరును ఈ దివ్య భవనమును పోగొట్టుకొనకుండురు గాక. ధర 20000 లు, మాడగలయు ననువారును క్రయమున వలయునను వారును విశాఖపట్టణములో ఈ క్రింది వారికి వ్రాసికొనవలయును:—

DR. C. MULLICK, L. R. C. P. Etc.,
Beach Road, VIZAGAPATAM.

నోటీసు. (1072)
ప్రొద్దుటూరు డిప్యూటీ మునిసిఫ్ కోర్టు
1917 సం॥ ఆ. నెం. 242
నాది } ప్రతివాదులు
కొణదుల రామచంద్రారెడ్డి } కెంబా కృష్ణరావు వక్తరాలు
ఈ నెంబరులో 1 ప్రతివాదియైన కెంబా కృష్ణరావుకు వై జాయుస్టీటు ఓంగల్ జిల్లా ఇల్లేంద్రపాడు తాలూకు కసభా ఇల్లేంద్రపాడు గ్రామమునకుసమ్యక్తులు పలుమారు పంపిన్ని చేరకయున్నది. ఈ దావా ఈ ఫిబ్రవరినెల 20 తేదీ వాయిదా వేయబడియున్నది. ప్రతివాది కృష్ణరావు ఈ దావాలో ఆన సరు దాఖలు చేయవలసినట్లయితే ఆ తేదీన దాఖలు చేసికోవచ్చునని తెలియపలసినది.
N. NARASINGA ROW, B. A.,
12-2-18 Pleader for Plaintiff.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!! అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 23 తేదిలోపు అమృతాంజనము దీపోవారి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంగము గలగనండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-3 0-5-0	డబ్బీ 1-3 0-4-0	సీసా 1-3 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధిము

చక్కని డబ్బీలో వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం దీపో,

109, ఫ్రెంకోడ్డు, బాంబాయి.

6, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

క్రికెట్టుయొక్క గోళాలన్నీ గోళకేసారి చక్కని రంగుల చిత్రములు
కలి 1-3 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
అంద్రపత్రికా కార్యాలయము,
హాస్టల్ బాక్స్ 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యై దాండ్ర మహాజనసభలయందలి
సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామి
ముఖ, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీ వేలు
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టిపేడి,
మదరాసు.

అంతర్జాతీయ విజయ: బహుదేవ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరితా

ఆచార్యులైన రక్షకులవలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. ఔషధపుటను, మచ్చులను, గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాంతదోర్లను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కత్తివంతమైన ౪ క్షకుభ్రకారిణి (28)

ఈ ఔషధసామగ్రిలన్ని నుండి మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. తీరదానంతరి పాతరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్షమును
బుద్ధకరులను. తీరదానోగ్యమును గలగనకయును. 16 రోజులవరకు మందుటకు 4 ఔషుల బుడ్డిలో అమ్ముబడును.

పోస్టుఖర్చు: పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

విరబాదాలిపి ప్రకంస

విరబాదాలిపి అప్పుడాయ విరచితము.

వెల 0-8-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి పేడి, మదరాసు.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టమంత్రి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రారంభింపబడి. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

తేలు మందు

వెల సీసా 1-3 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన బహుములు లేదు గాని విశేష వాడగలరు

తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.

వాడ సరముల వెంట వెళ్లసరము
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును
ట్రాక్టోలోను బండ పారునటుల
చేసి వాడ సరము. ఈ వాడకము
సరేకలు పరిశీలించి. ఇది మిగుల
సాగుగలిగి నీటివలె నుండును.

చెడకుండుటకు గాను రుక్మరసదాగుల సీసాలో పోయబడినది.

బుట్టినచోట నుండును లేం పోసిన వాడ మాయమగును

మందును గలిగియున్న వాసు బాధపడక నిరతులకు
పుణ్యము గట్టాకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం దీపో. 109, ఫ్రెంకోడ్డు, బాంబాయి,
6, తంబుశెట్టి పేడి, మదరాసు

తేలుగు గంధములు

నవలులు:— 1 అమృతకల్పి 1-4-0, 2. మంజుమతి 0-10-0,
3. జగన్మోహిని 0-8-0, 4. ఇందిరావసుంధరము 0-8-0,
5. రంగరాజు 0-12-0, 6. కళావతి 0-12-0.

దీనివలన పరిణామలు:— 1. రామశ్రీరస్మామి ఎం. పి. 0-8-0,
2. వివేకసోదరి 0-8-0, 3. గోఖలే 0-8-0, 4. రాణదే 0-8-0,
5. చార్మింజీవభువు 0-8-0, 6. విదన బార్మి వక్రకర్తి 0-8-0

అన్ని తేలుగు గంధములు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి
పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించెదము. (932-409)

ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నెల్లూరు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్సు-డిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తేలుగు పుస్తకము లన్నియు స్వామిమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.

డాక్టర్. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. పి. ఎం. బి. సి. ఎం.
(945-887) టేజీజును.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాపధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాథ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
1/4 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/4 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మ్యూటికల్

వసుప్ర

అయుర్వేద యాపధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి
శాశ్వతముగను నొసంగును. 219

అశోగ్యమును కలుగ జేసి అయుర్వ్యవస్థని యుష్టించును.
ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను తీవ్రకమునకు

ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర ముఃశిశంకర్ గోవింద్,

అతంకనిగ్రహ పోషణాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

501 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో అయుర్వేదిక్
యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్,
లండన్ కన్ ఫర్మింగ్ కమిటీ ఎగియర్ వేన్. సం. 2. బొంబై,
వీరు ప్రాసినది. తమ "లోకాయుషవార కస్తూరి మాత్ర"లను,
ఉపయోగించుటవలన, క్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము,
అశీర్షము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపుకోపి, అన్నా
కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముకకాతముల
న్నియు, నుబురుయ్యెను, తమనక్షత్ర ప్రతిదినము వచ్చురోగు
లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా
నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎస్-అయ్యకరావ్, నీనియర్ సర్జన్,
స్వామిటర్ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు ప్రాసిన
నది. "లోకాయుషవార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి
యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే
అనేకొత్తొత్తముగు, నుబురుయ్యెను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న
వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

వైద్యశాలలో సనేకవిధము లగునట్టియు సుపయోగక
రములగు కిర్వాటక మూలికలనుండియే యాపధములను
తయారు చేయుచుండును."

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసా నుండును
ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుసానపత్రము, ప్రతిసీసాలో నూడి
యుండును. కిరీమూత్రము సీసా క అబ్బాయి,
మాత్రమే.

6 సీసాల జోకసారి తెప్పించికొనిన
టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-3-0

12. సీసాలకసారి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలకసారి కొనిన 5-0-0

సుమస్తరోగములకు మాకష్ట అయుర్వే
దీయ సిద్ధాపధములు దొరకును.

విజ్ఞానము:—శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

